

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntien tehtävät ja velvoitteet 2015

Täydennysraportti

Valtiovarainministeriön julkaisu – 30/2015

Kunta-asiat

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntien tehtävät ja velvoitteet 2015

Täydennysraportti

Valtiovarainministeriön julkaisu – 30/2015

4041 0017
Painotuote

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

PL 28 (Snellmaninkatu 1 A) 00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin 0295 16001 (vaihde)

Internet: www.vm.fi

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö/Tietotuki- ja julkaisuyksikkö/Pirkko Ala-Marttila

Helsinki 2015

Kuvailulehti

Julkaisija ja julkaisu-aika	Valtiovarainministeriö, syyskuu 2015	
Tekijät	Ylijohtaja Silja Hiironniemi	
Julkaisun nimi	Kuntien tehtävät ja velvoitteet 2015. Täydennysraportti	
Asiasanat	kunnat, kunnan toimialat, peruspalvelut, hallinnon kehittäminen, hallinnonalat, julkinen hallinto, julkisen talouden suunnitelma, ministeriöt, ohjaus, ohjausjärjestelmät	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Valtiovarainministeriön julkaisu 30/2015	
Julkaisun myynti/jakaja	Julkaisu on saatavissa pdf-tiedostona osoitteesta www.vm.fi/julkaisut .	
Painopaikka ja -aika		
ISBN 978-952-251-707-4 (nid.) ISSN 1459-3394 (nid.) ISBN 978-952-251-708-1 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sivuja 74	Kieli Suomi
Tiivistelmä <p>Raportissa kuvataan lainsäädännössä kunnille osoitettuja tehtäviä ja velvoitteita, jotka ovat tulleet tai tulossa voimaan 15.8.2012 jälkeen ja jotka eduskunta on hyväksynyt 13.3.2015 mennessä. Raportin aineisto on koottu ministeriöille osoitetulla kyselyllä, johon kukin ministeriö on vastannut sen lainsäädännön osalta, josta ministeriö on esittelyvastuussa valtioneuvostolle. Kysely toteutettiin pääosin aikaisemman kyselyn mukaisena, koskien kuntien tehtävien lukumäärää, säädosperusteista velvoittavuutta sekä tehtävien ja palvelujen sisältöä. Lisäksi kysely koski tehtäviin säädöksissä liitettyjä velvoitteita siitä, miten tehtäviä toteutetaan. Kyselyyn lisättiin joitakin kysymyksiä tarkasteluajanjaksolla toteutuneiden lainsäädäntömuutosten vaikutuksista kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajuuteen ja toteutuneiden muutosten kustannus- ja säästövaikutuksista.</p> <p>Saatu aineisto on yhdistetty aikaisempaan tietopohjaan. Sen pohjalta on tarkasteltu mm. kuntien tehtävien määrää ja tehtäväperustan kehittymistä, tarkasteluajanjaksolla tapahtuneiden muutosten vaikutuksia kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajuuteen ja lainsäädännön kehitystä kuntien tehtävien ja velvoitteiden kannalta.</p> <p>Kartoituksen tarkoituksena on toimia apuna kuntien tehtävien ja velvoitteiden arvioinnissa ja kuntien ja julkisen talouden kustannusten hallinnan toimenpiteiden suunnittelussa.</p>		

Presentationsblad

Utgivare och datum	Finansministeriet, september 2015	
Författare	Överdirektör Silja Hiironniemi	
Publikationens titel	Kuntien tehtävät ja velvoitteet 2015. Täydennysraportti	
Publikationsserie och nummer	Finansministeriet publikationer 30/2015	
Beställningar/distribution	Publikationen finns på finska i PDF-format på www.vm.fi/julkaisut .	
Tryckeri/tryckningsort och -år		
ISBN 978-952-251-707-4 (hft.) ISSN 1459-3394 (hft.) ISBN 978-952-251-708-1 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	Sidor 74	Språk Finska
Sammandrag <p>Denna kompletteringsrapport Kommunernas uppgifter och förpliktelser 2015 kompletterar och uppdaterar publikationen Kartläggning av kommunernas uppgifter som utgavs 2013.</p> <p>Rapporten beskriver lagstadgade kommunala uppgifter och förpliktelser som trätt eller som kommer att träda i kraft efter den 15 augusti 2012 och som riksdagen antagit före den 13 mars 2015. Materialet i rapporten härstammar från en enkät till ministerierna som varje ministerium besvarat för den lagstiftnings del som ministeriet föredrar för statsrådet. Enkäten genomfördes i stort sett i likhet med den tidigare enkäten i fråga om antalet kommunala uppgifter, lagstiftningsens förpliktande inverkan samt innehållet i uppgifterna och tjänsterna. Enkäten berörde dessutom lagstadgade förpliktelser som gäller genomförandet av uppgifterna. Därutöver tillades några frågor som kartlägger de verkningar som lagstiftningsändringar som förverkligats under granskningsperioden haft på omfattningen av kommunernas uppgifter och förpliktelser samt ändringarnas kostnads- och besparingsverkningar.</p> <p>Materialet som erhållits har fogats till det tidigare informationsunderlaget. Man har på basis av det bl.a. granskat antalet kommunala uppgifter och utvecklingen av uppgiftsgrunderna, de verkningar som lagstiftningsändringar som förverkligats under granskningsperioden haft på omfattningen av kommunernas uppgifter och förpliktelser samt utvecklingen av lagstiftningen med tanke på kommunernas uppgifter och förpliktelser.</p> <p>Syftet med kartläggningen är att understöda utvärderingen av kommunernas uppgifter och förpliktelser samt planeringen av åtgärder som gäller kontrolleringen av utgifterna inom kommunerna och den offentliga ekonomin.</p>		

Description page

Publisher and date	Ministry of Finance, September 2015	
Author(s)	Director General Silja Hiironniemi	
Title of publication	Kuntien tehtävät ja velvoitteet 2015. Täydennysraportti	
Publication series and number	Ministry of Finance publications 30/2015	
Distribution and sale	The publication can be accessed in pdf-format in Finnish at www.vm.fi/julkaisut .	
Printed by		
ISBN 978-952-251-707-4(print.) ISSN 1459-3394 (print.) ISBN 978-952-251-708-1 (PDF) ISSN 1797-9714 (PDF)	No. of pages 74	Language Finnish
Abstract <p>The report 'Local government tasks and obligations 2015' is supplementary to the publication Kuntien tehtävien kartoitus Raportti 2012 (review of the tasks of local government), completed in 2013.</p> <p>The report describes the tasks and obligations assigned in legislation to local government, that entered or will enter into force after 15 August 2012 and that were approved by Parliament by 13 March 2015. The data for the report was gathered via a survey addressed to ministries; each ministry answered the survey with respect to the legislation for which the ministry in question is responsible for reporting to the Ministry of Finance. In the main, the survey was conducted in line with the previous one, covering the number of local government tasks, statutory obligations and the content of tasks and services. In addition, the survey covered statutory obligations in respect of how tasks are implemented. A certain number of questions were added to the survey regarding the impacts of amendments to legislation – implemented during the period under review – on the extent of local government tasks and obligations, and the cost and saving impacts of the reforms implemented.</p> <p>The collected data is combined with the previous database. The survey covered the number of local government tasks, the development of the basis for tasks, the impacts of changes during the period under review on the extent of local government tasks and obligations, and the development of legislation with regard to local government tasks and obligations.</p> <p>The aim of the survey is to assist in the assessment of local government tasks and obligations, and in the planning of cost management measures within municipalities and the public administration.</p>		

1 Esipuhe

Tarve kuntien tehtävien ja velvoitteiden arviointiin ja vähentämiseen on liittynyt pitkälti kuntien voimakkaasti kasvaneisiin kustannuksiin, julkisen talouden kestävyysvajeen umpeen kuromiseen ja koko julkisen talouden tasapainotavoitteen saavuttamiseen. Kuntien kustannusten kasvu johtuu suureksi osaksi niiden tehtävämäärän kasvusta, mutta tehtävistä ja velvoitteista ja niiden kehityksestä ei ole ollut saatavissa kokonaisvaltaista tietoa. Käytössä oleva kuntien tehtäväluokitus on hyvin heterogeeninen, eikä sen avulla ole juurikaan ollut mahdollista arvioida tai ohjata kustannuskehitystä.

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden arviointi ja vähentäminen on ollut ja on pääministeri Kataisen, pääministeri Stubbin ja pääministeri Sipilän hallitusten ohjelmissa. Tilannearvion ja toimenpiteiden valmistelun ja päätöksenteon tueksi valtiovarainministeriö julkaisi vuoden 2012 elokuun tietojen perusteella ensimmäisen kokonaisvaltaisen kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja velvoitteita koskevan kartoituksen, jonka laati selvityshenkilönä ylijohtaja Silja Hiironniemi valtiovarainministeriöstä. Syksyllä 2015 valtiovarainministeriö julkaisee myös ensimmäisen kartoituksen kuntien itsehallinnollisista tehtävistä.

Aikaisemman kartoituksen tietojen ajantasaistamiseksi ylijohtaja Hiironniemi on laatinut nyt käsillä olevan täydennyksen. Tietopohja kartoitukseen on saatu kaikille kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevia säädöksiä valmistelleille ministeriöille suunnatulla webropolkyselyllä. Valtiovarainministeriö kiittää muita ministeriöitä hyvästä yhteistyöstä, jota ilman kartoituksen laatiminen ei olisi ollut mahdollista.

Päivi Laajala
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Sisältö

1	Esipuhe	9
2	Kartoituksen taustaa	13
2.1	Hallitusohjelmien linjauksia ja hallituksen päätöksiä	13
2.2	Ensimmäisen kartoituksen laatiminen	14
3	Kartoituksen täydennyksen laatiminen	15
3.1	Kartoituksen tietopohja.....	15
3.2	Terminologia.....	17
4	Vuoden 2012 elokuun jälkeinen kehitys	19
4.1	Kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevien uusien säännösten määrä	19
4.2	Annettujen säännösten vaikutus tehtävien ja velvoitteiden laajuuteen.....	20
4.2.1	Vanhat ja uudet tehtävät ja velvoitteet	20
4.2.2	Uudet ja laajentuneet tehtävät	23
4.2.3	Uudet ja laajentuneet velvoitteet	25
4.2.4	Tehtävien supistaminen ja poistaminen	29
4.2.5	Velvoitteiden vähentyminen.....	31
4.2.6	Tehtävien helpottaminen	32
4.2.7	Velvoitteisiin perustuvien menettelytapojen helpottaminen.....	32
4.2.8	Kuntakokeilut	33
4.2.9	Yhteenvetoa annettujen säännösten vaikutuksista kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin	34
5	Annettujen säännösten vaikutus kuntien ja julkisen talouden kustannuksiin ..	35
6	Kuntien tehtävien ja velvoitteiden kokonaisuus vuonna 2015	41
6.1	Kuntien tehtävät ja velvoitteet vuoden 2012 kartoituksen mukaan ja vuoden 2015 kartoituksen mukaan.....	41
6.2	Tehtävien ja velvoitteiden määrän kehitys	43
7	Päätelmiä ja pohdintoja	47

Liite 1 Kunnille vuoden 2012 elokuun jälkeen annetut uudet tehtävät.....	50
Liite 2 Laajentuneet tehtävät.....	51
Liite 3 Uudet velvoitteet	52
Liite 4 Laajentuneet velvoitteet	55
Liite 5 Supistetut tehtävät	57
Liite 6 Elokuun 2012 jälkeen säädöksistä poistettuja kuntien tehtäviä	58
Liite 7 Velvoitteiden vähentyminen.....	59
Liite 8 Velvoitteisiin perustuvien menettelytapojen helpottaminen	60

2 Kartoituksen taustaa

2.1 Hallitusohjelmien linjauksia ja hallituksen päätöksiä

Pääministeri Kataisen hallitusohjelmaan perustuen valtiovarainministeriö asetti kuntien tehtävien arviointityöryhmän, jonka työ oli osa silloista kuntaudistusta. Tavoitteena oli mm. kartoittaa kokonaisuutena kuntien tehtävät ja niiden hoitoa koskevat velvoitteet ja arvioida aidosti tehtävien vähentämistä suhteessa käytettävissä oleviin voimavaroihin sekä arvioida ja tehdä ehdotukset siitä, miten valtion kuntiin kohdistamaa ohjausta tulisi yhdenmukaistaa ja johdonmukaistaa.

Hallituksen kehyspäätöksessä 31.3.2013 pääministeri Kataisen hallitus päätti, että kuntien tehtäviä tai niiden perusteella säädettyjä velvoitteita arvioidaan vuosina 2014 - 2017 toimintaohjelmassa, jolla tavoitellaan yhden miljardin euron kokonaisvähennystä kuntien toimintamenoihin vuoden 2017 tasolla. Kuntien velvoitteiden vähentämisen toimintaohjelman tueksi päätettiin myös käynnistää vuoden 2014 alusta paikallisia kokeiluja, joissa kokeilun avulla vähennetään velvoitteita.

Hallitus hyväksyi 29.8.2013 rakennepoliittisen ohjelman talouden kasvuedellytysten vahvistamiseksi ja julkisen talouden kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi. Ohjelma sisälsi osion, jonka mukaan kuntien tehtäviä tai niiden perusteella säädettyjä velvoitteita arvioidaan vuosina 2014-2017 toimintaohjelmassa, jolla tavoitellaan yhden miljardin euron kokonaisvähennystä kuntien toimintamenoihin vuoden 2017 tasolla. Ohjelman johtoryhmän loppuraportin mukaan kuntien tehtävien ja velvoitteiden karsiminen on osoittautunut haasteelliseksi. Ohjelmassa asetettua miljardin euron säästötavoitetta ei johtoryhmän mukaan tulla saavuttamaan.

Laki kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämistä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista (kuntakokeilulaki) tuli voimaan 5.1.2015. Kuntakokeilujen toimeenpano on aloitettu samasta ajankohdasta lukien. Laki on määräaikainen, ja sen voimassaolo päättyy 31.12.2016.

Helmikuussa 2014 annetussa valtioneuvoston asetuksessa julkisen talouden suunnitelmasta todettiin, että julkisen talouden suunnitelman tulee kattaa koko julkinen talous. Suunnitelma sisältää valtionaloutta, kuntataloutta, lakisääteisiä työeläkelaitoksia ja muita sosiaaliturvarahastoja koskevat osat. Julkisen talouden suunnitelmassa asetetaan rahoitusaseman markkinahintaista bruttokansantuoteosuutta koskeva tavoite koko julkiselle taloudelle sekä erikseen kullekin julkisen talouden osa-alueelle. Suunnitelmassa esitetään julkisen talouden ja sen edellä mainittujen osa-alueiden keskeisiä tulo- ja menoeriä kos-

kevat arviot. Suunnitelmassa esitetään lisäksi tarvittavat yksilöidyt toimenpiteet ja niiden arvioitu taloudellinen vaikutus asetettujen rahoitusasematavoitteiden saavuttamiseksi.

Tarkoituksena on, että kuntien tehtävien ja veloitteiden kehitystä seurataan vuosittain osana julkisen talouden suunnitelman ja kuntatalousohjelman laatimista.

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman mukaan hallitus vähentää kuntien kustannuksia 1 miljardilla eurolla karsimalla lakisääteisiä tehtäviä sekä niiden toteuttamista ohjaavia veloitteita. Hallitusohjelmassa ja sen liitteessä 3 on määritelty tehtävien ja veloitteiden ohjaamisen periaatteita ja tarkempia kohteita. Hallitusohjelman mukaan hallitus tekee vuoden 2015 budjettiriiheen mennessä yksityiskohtaisen toimenpideohjelman poistettavista tehtävistä ja veloitteista sekä antaa ensimmäiset konkreettiset esitykset. Ministeriöiden tehtävänä on laatia kokonaisuudessaan yksityiskohtaiset esitykset kuntien tehtävien ja veloitteiden poistamiseksi vuoden 2015 loppuun mennessä.

Toimenpideohjelman valmistelua varten valtiovarainministeriö on asettanut hankkeen kesäkuussa 2015.

2.2 Ensimmäisen kartoituksen laatiminen

Ensimmäinen kuntien lakisääteisten tehtävien ja veloitteiden kartoitus toteutettiin kaikille ministeriöille suunnattuna webropol-kyselynä, jossa ministeriöitä pyydettiin vastaamaan kyselyyn toimialallaan sen lainsäädännön osalta, josta ministeriö oli esittelyvastuussa valtioneuvostolle. Kyselyllä pyrittiin kattavan tehtäviä ja veloitteita koskevan tiedoston aikaansaamiseen, joten vastauksia pyydettiin antamaan kaikkien kunnille annettujen tehtävien ja veloitteiden osalta. Kartoituksessa kuntien tehtävinä pidettiin myös kuntayhtymille säädettyjä tehtäviä ja veloitteita.

Kysely toteutettiin kesän 2012 aikana siten, että kartoitus koski kyselyn päättymiseen eli 15.8.2012 mennessä eduskunnan päätöksellä säädettyjä ja voimaan tulleita lakeja. Saatujen tietojen perusteella laadittu raportti kuntien tehtävistä ja veloitteista valmistui helmikuussa 2013 (VM julkaisu 2/2013).

3 Kartoituksen täydennyksen laatiminen

3.1 Kartoituksen tietopohja

Täydentävän kartoituksen tiedot hankittiin ministeriöille suunnattuna webropolkyselynä samalla tavoin kuin aikaisempikin kartoitus.

Kyselyssä pyydettiin tietoja tehtävistä ja velvoitteista, jotka ovat tulleet tai tulossa voimaan 15.8.2012 jälkeen annetuissa laeissa, jotka eduskunta on hyväksynyt 13.3.2015 mennessä eli kuluneen vaalikauden eduskuntatyön päättymiseen mennessä.

Jokaisesta eduskunnan em. aikavälillä hyväksymiin lakeihin sisältyvästä kuntien tehtävästä kaikkine siihen liittyvine velvoitteineen pyydettiin laatimaan ja lähettämään erillinen vastaus. Vastausta pyydettiin siitä riippumatta, oliko kyseinen tehtävä ollut mukana aiemmassa lainsäädännössä ja kartoituksessa vai ei. Tällä tavoin on pyritty mahdollistamaan uuden lainsäädännön tietojen yhdistäminen uuteen päivitettyyn ja uudistettuun tiedostoon siten, että uusi vuoden 2015 yhdistetty tiedosto kattaisi kaikki voimassa olevat ja voimaan tulevat eduskunnan 13.3.2015 mennessä hyväksymät kartoituksen piiriin kuuluvat säädökset.

Poikkeuksena pääsäännöstä kyselyssä ei ole huomioitu 5.1.2015 voimaan tulleen kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämistä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista annetun lain (kuntakokeilulain) säännöksiä kuntien tehtävistä ja velvoitteista. Laki sisältää kuntien velvoitteiden yhdistämistä koskevia säännöksiä ja poikkeuksia tehtävien toteuttamista koskeviin säännöksiin ja suosituksiin. Laki on määräaikainen, ja sitä sovelletaan laissa rajatuilla alueilla eli 56 kokeilukunnassa, joten sen säännöksiä ja niiden vaikutuksia ei ole sisällytetty tämän kyselyn perusteella koottuun tietopohjaan. Kuntakokeilulain sisällöstä on kuitenkin laadittu kuvaus raporttiin.

Kysely toteutettiin pääosin aikaisemman kyselyn mukaisena. Tiedon saamiseksi uuden lainsäädännön merkityksestä kuntien tehtäväpohjan laajuudelle ja kustannusten kehitykselle kyselyyn lisättiin joitakin kysymyksiä vuoden 2012 elokuun jälkeen toteutuneista tehtävien ja lainsäädännön muutoksista. Niinpä kysyttiin muun muassa, onko säännöksessä mainittu tehtävä kunnille uusi vai vanha tehtävä (kysymys 6), merkitseekö tehtävän sisältyminen lakiin sitä, että tehtävä pysyy ennallaan, laajentuu, supistuu vai että sen toteuttaminen helpottuu (kysymys 7), onko lakia muutettu siten, että siitä on kokonaan poistettu kunnille asetettuja tehtäviä (kysymys 8) ja mitkä ovat tehtävästä aiheutuneet kustannus-

tai säästövaikutukset euroina ao. lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan (kysymys 9). Vastaavatyypiset uudet kysymykset lisättiin velvoitteita koskeviksi kysymyksiksi.

Kysely sisälsi edelleen myös tehtävien lakiin perustuvaa velvoittavuutta ja useita tehtävien luonnetta koskevia kysymyksiä. Kyselyyn kuului myös tiedot siitä, milloin tehtävä tai velvoite on ensimmäistä kertaa annettu kunnan tehtäväksi. Veloitteet on tiedostossa kytketty aina siihen tehtävään, jonka toteuttamiseksi velvoite on säädetty. Veloitteet on kyselyssä ryhmitelty kahdeksaan yleisimpään velvoitetyyppiin ja loput veloitteet on sijoitettu luokkaan muut veloitteet.

Kyselystä poistettiin joitakin sellaisia aikaisemmassa kyselyssä mukana olleita kysymyksiä, joita ei ole juuri hyödynnetty.

Kyselyssä kysyttiin edelleen samalla tavoin kuin aikaisemmassa kyselyssä, mikä on veloitteen tai suosituksen ohjausperusta. Suosituksia on vastauksissa jonkin verran raportoitu, mutta tiedosto ei ole niiden osalta kattava. Suosituksia ei erikseen myöskään ole käsitelty edellisessä eikä tässä raportissa. Niiden kartoittaminen vaatisi tehtyjä kyselyjä tarkemman kysymyksenasettelun.

Kyselylomake on raportin *liitteenä 9*.

Kysely osoitettiin kaikille ministeriöille lukuun ottamatta valtioneuvoston kansliaa ja ulkoministeriötä, joiden toimialalla ei ole kuntien tehtäviä tai velvoitteita koskevaa lainsäädäntöä. Vastaukset kyselyyn saatiin kaikista kymmenestä ministeriöstä, joihin kysely osoitettiin. Sisäasiainministeriö ilmoitti, että ministeriön toimialalla ei ole tarkastelukaudella annettu sellaista lainsäädäntöä, joka koskisi kuntien tehtäviä tai velvoitteita. Myöskään puolustusministeriön hallinnonalalla ei kysytynlaisia muutoksia ollut tehty. Näin ollen kartoituksen täydennystiedosto sisältää nyt lainsäädäntöä kahdeksan ministeriön hallinnonalalta. Ministeriöt ovat liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriö.

Muutosten monimutkaisuudesta ja vastausten heterogeenisuudesta johtuen niihin on jouduttu pyytämään täydennyksiä ja tarkennuksia, mikä on jonkin verran hidastanut raportin valmistumista. Jonkin verran oli myös erilaisia tulkintoja muun muassa siitä, mitkä ovat uusien säännösten mukaan tehtäviä ja mitkä velvoitteita, sekä siitä, laajeneeko tehtävä tai velvoite vai helpottuuko se jne. Tulkintaerot on pyritty selvittämään. Lähinnä aikataulusyistä raportin tekijä on toisinaan ratkaissut säännöksen sijoittamisen kartoitukseen.

Vastauksista on laadittu kaksi tiedostoa. Vuoden 2012 elokuun jälkeen hyväksytyt kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevaa lainsäädäntöä koskeva täydentävä tiedosto on muodostettu suoraan kysymyksiin saatujen vastausten perusteella. Toiseksi tiedostoksi on vuoden 2012 tiedostoon yhdistetty vuoden 2015 kyselyssä saadut vastaukset. Tiedostoja yhdistettäessä poistettiin kumotut säädökset ja lisättiin uudet säännökset aikaisempaan tiedostoon asianomaisten säädösten kohdalle. Yhdistämisessä tuotti jonkin verran lisätyötä se, että kyselyvastauksista tai säädöksistä ei aina selvinnyt, miten uusi säännös suhtautuu aikaisemman lain säännöksiin. Kun tehtäviä ja velvoitteita on poistettu yhdestä laista ja siirretty toiseen, tai yhdistetty eri laeista yhteen säännökseen, tällaisten liittymäkohtien tunnistaminen vaatii ao. lainsäädännön tarkoituksen ja sisällön syvällistä tuntemusta, ja

muutoinkin on joskus ongelmallista määritellä, mikä on vanhan ja uuden lain ja niiden sisältämien säännösten keskinäinen suhde.

Vaikka tavoitteena on ollut saada aikaan kattavat tiedostot, käytännössä se ei täysin toteudu. Lainsäädäntö on monimutkainen verkosto eri aikoina annettuja säädöksiä, joissa tehtävät ja velvoitteet ovat osittain päällekkäisiä, ja säännökset on kirjoitettu eri tavoin. Säännösten jaottelussa tehtäviin ja velvoitteisiin tai niiden vaikutuksen arvioinnissa tehtävien ja velvoitteiden laajuuteen on paljon tulkinnanvaraisuutta. Kun juuri kenelläkään ei ole kokonaiskuvaa kaikesta kuntia koskevasta lainsäädännöstä, jää kartoitukseen helposti aukkoja. Aikaisemman raportin julkistamisen jälkeen ja myös nyt tietoja uuden kyselyn yhteydessä kerättäessä havaittiin, että aikaisempaan kartoitukseen ei ollut tullut mukaan kaikki kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskeva lainsäädäntö, joka siihen olisi kuulunut sisältyä. Yhdistettyyn tiedostoon on nyt lisätty myös työn kuluessa ilmenneet aikaisemmasta kartoituksesta puuttuvat säädökset.

Kartoitusta ei olisi sen laajuudesta johtuen voitu tehdä ilman ministeriöiden yhteistä panostusta. Kuntia koskeva lainsäädäntö hajautuu kymmenen ministeriön toimivaltansa puitteissa valmistelemiin säädöksiin. Ministeriöt ovat nimenneet vastuuhenkilöt kyselyyn vastaamiseksi, ja heidän asiantuntemustaan on saatu käyttöön myös tarkistusten tekemisessä ja tulkintojen yhtenäistämisessä. Raportin sisällöstä mahdollisine virheineen vastaa kuitenkin raportin kirjoittaja.

3.2 Terminologiaa

Tässä kartoituksessa käytetään pääosin samaa terminologiaa kuin aikaisemmassa kartoituksessa.

Tehtävällä tässä kartoituksessa tarkoitetaan laissa tai asetuksessa mainittua asiakkaille suunnattua tehtävää tai palvelua, joka kuntien tulee toteuttaa tai jota kunnat voivat toteuttaa lainsäädännössä mainituin ehdoin. Asiakkaina voivat olla kuntalaiset, ihmiset kuntalaisuudesta riippumatta, yritykset ja yhteisöt, valtion viranomaiset ja muut kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot.

Velvoitteella tarkoitetaan laissa tai lainsäädännön nojalla asetuksessa kunnalle säädetyä kuntia velvoittavaa määräystä siitä, miten lakisääteinen tehtävä tulee toteuttaa.

Suosituksella tai ohjeella tarkoitetaan lain tai asetuksen täydennykseksi annettua suositusta siitä, miten tehtävä tulee toteuttaa.

Säädöksiä ovat lait ja tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja ministeriöiden antamat asetukset. Säädos sisältää joukon säännöksiä. Myös yksittäisessä pykälässä voi olla useita säännöksiä.

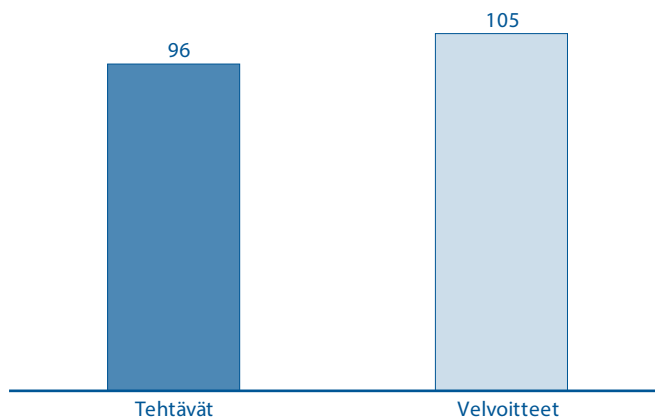
Lakien nimet on pääsääntöisesti ilmaistu kokonaisina. Kuitenkin eräistä pitkistä lakien nimistä on käytetty lyhenteitä. Lyhenne on ilmaistu tekstissä täydellisen lain nimen jälkeen suluissa silloin kun se esiintyy tekstissä ensimmäisen kerran. Laista ikäänntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista on kuitenkin käytetty kahta lyhennettä. Tekstissä on käytetty lyhennettä ”vanhuspalvelulaki” ja kaavioissa lyhennettä ”ikälaki”.

4 Vuoden 2012 elokuun jälkeinen kehitys

4.1 Kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevien uusien säännösten määrä

Kartoituksen tietojen mukaan vuoden 2012 elokuun jälkeen on eduskunta antanut 48 eri lakiin sisältyen 201 kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevaa säännöstä. Säännöksistä 96 koskee tehtäviä ja 105 velvoitteita. Tähän lainsäädäntöön sisältyy sekä vanhoja että uusia tehtäviä ja velvoitteita koskevia säännöksiä, jotka ovat voineet sisältää kuntien tehtävien tai velvoitteiden muutoksia tai pitää ne ennallaan.

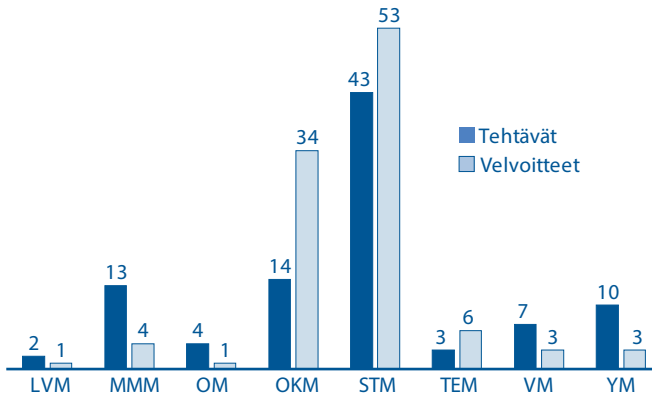
08/2012 jälkeen annettujen säästösten sisältämät kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevat säännökset

Annnettujen säännösten kokonaismäärä ei siten kerro mitään siitä, miten kuntien tehtävät ja velvoitteet ovat kehittyneet. Se kertoo lähinnä lainsäädäntötoiminnan vilkkaudesta po. ajanjaksona. Lainsäädäntötyö perustuu useimmiten hallitusohjelman kirjauksiin, ja säästösten käsittely ja hyväksyminen eduskunnassa rytmittyy vaalikausien mukaan.

Kuten aikaisemminkin, eniten kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskevia säännöksiä on annettu sosiaali- ja terveysministeriön toimialalla ja toiseksi eniten opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla. Maa- ja metsätalousministeriön toimialalla säännöksiä on tällä tarkastelujaksolla annettu kolmanneksi eniten.

08/2012 jälkeen kunnille annetut tehtäviä ja velvoitteita koskevat säännökset ministeriöittäin

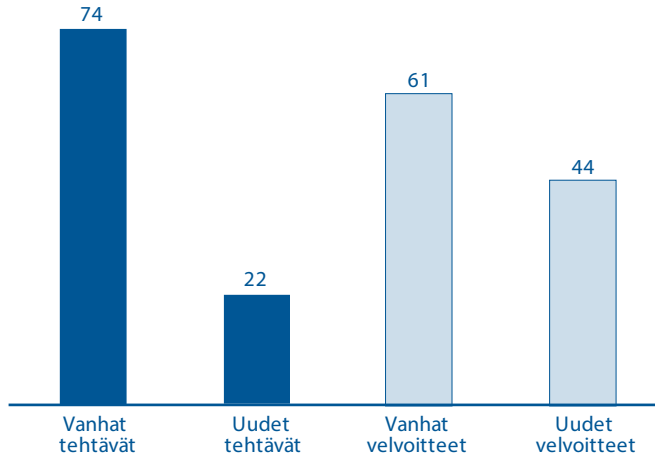
Sosiaali- ja terveysministeriön lukuihin sisältyy laajimpina lakeina sosiaalihuoltolaki ja laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista (vanhuspalvelulaki) sekä useita muita säädösmuutoksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön lukuihin sisältyy muun muassa oppilas- ja opiskeluhoitolaki ja varhaiskasvatuslaki. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on säädetty uusi eläintautilaki. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialalla on muun muassa säädetty laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. Oikeusministeriön toimialalla on säädetty uusi isyyslaki. Valtiovarainministeriön toimialalla lukuihin sisältyy muun muassa uudistettu kuntalaki. Ympäristöministeriön lukuihin sisältyy muun muassa ympäristönsuojelulain muutoksia.

4.2 Annettujen säännösten vaikutus tehtävien ja velvoitteiden laajuuteen

4.2.1 Vanhat ja uudet tehtävät ja velvoitteet

Kuten alla olevasta kuvioista näkyy, suurin osa annetuista säädöksistä koskee vanhoja, jo aikaisemmin laissa säädettyjä tehtäviä tai velvoitteita. Vuoden 2012 elokuun jälkeen säädettyyn lainsäädäntöön sisältyi 74 vanhoja tehtäviä koskevaa säännöstä ja 61 vanhoja velvoitteita koskevaa säännöstä. Uusia tehtäviä oli kunnille annettu 22 säännöksessä ja uusia velvoitteita 44 säännöksessä.

08.2012 jälkeen annettujen säännösten ohjaamien vanhojen ja uusien tehtävien ja velvoitteiden lukumäärä

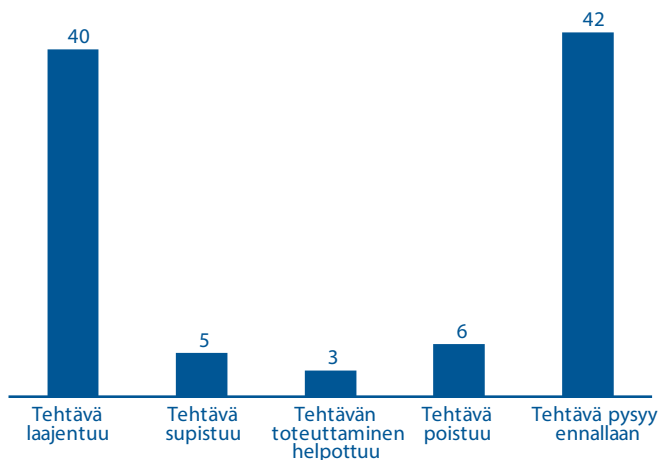

Uusien tehtävien tai velvoitteiden voi olettaa pääsääntöisesti merkitsevän kuntien tehtäväkirjon laajentumista. Vanhojen tehtävien ja velvoitteiden kohdalla on tärkeä tietää, miten uuteen lakiin sisältyvä tehtäviä tai velvoitteita koskeva säännös vaikuttaa tehtävän laajuuteen. Kartoituksessa kysyttiin myös sitä.

Kyselyn kysymys kuului: Merkitseekö säännöksen sisältyminen lakiin sitä, että

- tehtävä pysyy ennallaan
- tehtävä laajentuu
- tehtävä supistuu
- tehtävän toteuttaminen helpottuu.

08.12 jälkeen annettujen säännösten vaikutus kuntien tehtävien laajuuteen

Eniten oli säännöksiä, joissa tehtävän laajuus pysyi ennallaan, 42 kappaletta. Tehtäviä laajentavia säännöksiä oli 40 eli lähes saman verran. Tehtävä oli supistunut viiden tehtävän kohdalla ja kokonaan poistettu 6 tapauksessa. Tehtävän katsottiin helpottuneen kolmessa tapauksessa.

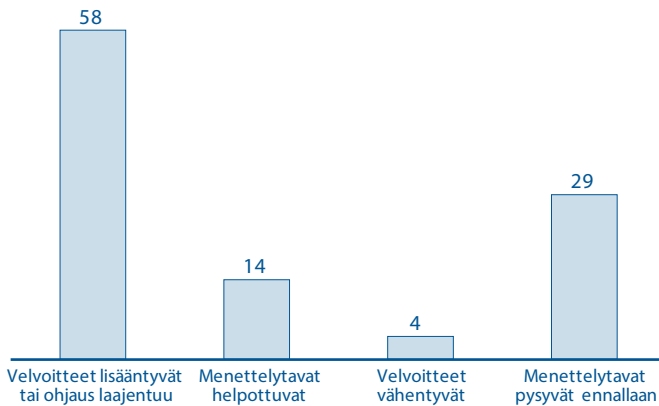
Tehtävien ennallaan pysyminen selittyy useimmiten sillä, että on tehty lain kokonaisuus- tai osauudistus, jossa on joitakin tehtäviä tai velvoitteita muutettu, mutta osa tehtävistä ja velvoitteista on säilynyt kokonaan tai suurin piirtein ennallaan.

Kyselyssä oli kysymys säännöksen merkityksestä myös velvoitteen laajuuteen. Kysymys kuului: Merkitseekö velvoitteen tai suosituksen sisältyminen lainsäädäntöön sitä, että

- Velvoitteet lisääntyvät tai ohjaus laajentuu
- Menettelytavat helpottuvat
- Velvoitteet vähentyvät
- Menettelytavat pysyvät ennallaan

Säännösten jakauma näkyy alla olevasta kuviosta.

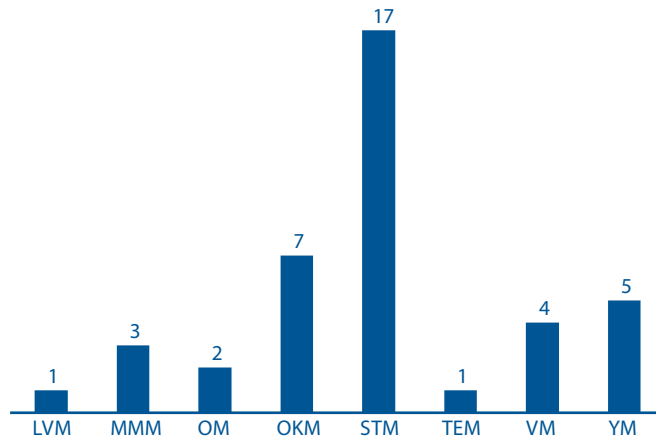
08.2012 jälkeen annettujen säännösten vaikutus kuntien velvoitteiden laajuuteen

Valtaosassa säännöksiä velvoitteet lisääntyivät tai ohjaus laajentui. Kysymys menettelytapojen helpottumisesta käsitettiin vastauksissa eri tavoin, ja se osoittautui hieman tulkinanvaraiseksi. Sinänsä se osoittautui tarpeelliseksi, sillä menettelytapojen helpottumista koskevia säännöksiä oli annettu selvästi enemmän kuin tehtävien helpottumista koskevia säännöksiä. Vastausten mukaan neljä velvoitetta oli poistettu lainsäädännöstä.

4.2.2 Uudet ja laajentuneet tehtävät

Uudet ja laajentuneet tehtävät ministeriöittäin

Ministeriöittäin tarkasteltaessa sosiaali- ja terveysministeriön toimialalla on uusia ja laajentuneita tehtäviä eniten. Toiseksi eniten tehtäviä on laajennettu opetus- ja kulttuuriministeriön ja seuraavaksi ympäristöministeriön toimesta.

Uudet tehtävät

Uudet tehtävät merkitsevät lähtökohtaisesti kuntien tehtävien lisääntymistä. Uusien tehtävien antaminen tiettyssä laissa voi myös kytkeytyä tehtävävalikoiman kehittymiseen ja tehtävän poistamiseen toisaalta lainsäädännöstä. Tällainen tilanne näyttäisi olevan esimerkiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain kohdalla. Siinä säädettyt uudet palvelumuodot korvaavat osaltaan kumotun kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annetun lain mukaisia tehtäviä.

Uudet kunnille annetut tehtävät näkyvät *liitteenä 1* olevasta taulukosta. Ne eivät sisällä suuria uusia lisäyksiä hyvinvointipalveluihin, vaan ovat enimmäkseen entisiin tehtäviin liittyviä täydennyksiä.

Merkittäviä lisäyksiä ovat kunnille vuonna 2014 annetussa laissa työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetut tehtävät, jotka tehdään yhteistyössä valtion viranomaisten ja Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Yksittäisiä lisätehtäviä on kunnille osoitettu useiden lakien, mm. perusopetuslain, lukiolain ja sosiaalihuoltolain muutoksilla sekä laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, mielenterveyslaissa ja ympäristönsuojelulaissa. Lisäksi kunnille on tullut kaksi uutta tehtävää elintarvikelain ja neljä uutta tehtävää ympäristönsuojelulain muutoksen nojalla.

Uutena sisällöllisenä kokonaisuutena näyttää uusissa tehtävissä olevan rajat ylittävää terveydenhuolto eri kohderyhmille. Niistä osa on tehtäviä, joiden kustannukset kunnille korvataan kokonaisuudessaan valtion varoista. Myös laki julkisen hallinnon turvallisuusverkko toiminnasta on uusi avaus kuntien tehtävien lisäämisessä.

Uusien tehtävien aiheuttamat lisäkustannukset kunnille on ilmoitetut arviot yhteenlaskien 30,9 milj euroa bruttona vuositasolla vuonna 2017.

Tehtävien laajentuminen

Kunnilla jo olleita tehtäviä on laajennettu elokuun 2012 jälkeen 19 tehtävän osalta. Laajennukset käyvät yksityiskohtaisesti selville *liitteenä 2* olevasta taulukosta.

Laajennuksia on toteutettu mm. yhdenvertaisuuslain, perusopetuslain, oppilas- ja opiskelijahuoltolain, sosiaalihuoltolain, vanhuspalvelulain, lastensuojelulain, työttömyysturvain, julkisesta työvoima-, ja yrityspalvelusta annetun lain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä kuntalain muutoksilla.

Eniten kuntien kustannuksia lisäävä tehtävälaajennus on työttömyysturvain muutosella laajennettu kuntien vastuu pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta. Lain muutoksella laajennettiin kuntien kustannusvastuuta siten, että kunnat maksavat työttömyysaikaisesta työmarkkinatuesta puolet vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta sekä 70 % yli 1000 päivää työttömänä olleiden työmarkkinatuesta. Aiemmin kunnat ovat vuonna 2006 tehdyn lain nojalla maksaneet puoliksi valtion kanssa vähintään 500 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneiden osalta. Samalla kuntien, työ- ja elinkeinotoimiston ja Kansaneläkelaitoksen tehtäväksi säädettiin asiakkaanaan olevan työttömän monialaisen yhteispalvelun tarpeen arviointi ja enintään kolmen kuukauden kartoitusjakson toteuttaminen.

Merkittävä kuntien tehtävälaajennus on ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen, mistä vuoden 2012 lopulla säädettiin uusi laki. Laki täydensi sosiaali- ja terveydenhuollon yleis- ja erityislainsäädäntöä, ja sen tarkoituksena oli tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia ja parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja. Laki koostuu vain muutamasta tehtäväksi luokiteltavasta säännöksestä ja lukuisista uusista tai laajenevista velvoitteista käsittävistä säännöksistä. Näiden velvoitteiden toteuttamisen kustannusvaikutukset on hallituksen esityksessä myös erikseen arvioitu.

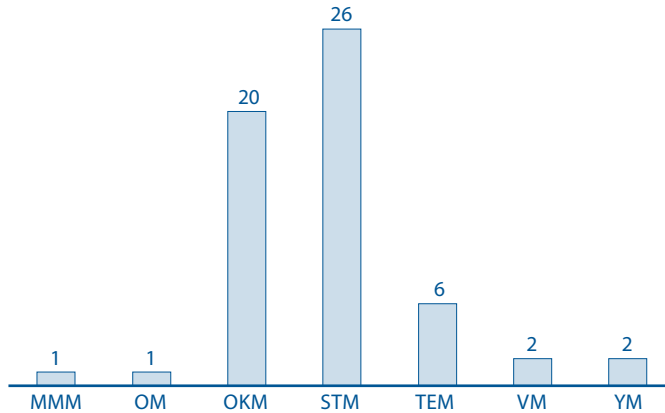
Muita laajenevia tehtäviä ovat sosiaalihuoltolaissa säädetyt kotipalvelu, palvelutarpeen arviointi, omavalvonta ja sosiaalinen kuntoutus. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutokset laajentavat opiskeluhuollon järjestämistä ja opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattori-palveluita. Kuntien vastuut kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuksien järjestämisessä ovat laajentuneet.

Vanhojen tehtävien laajentamista koskevat säädösmuutokset ovat merkitykseltään suurempia ja aiheuttavat kunnille merkittävästi enemmän lisäkustannuksia kuin uudet tehtävät. Kustannusvaikutukset on selvitetty tarkemmin jäljempänä.

4.2.3 Uudet ja laajentuneet velvoitteet

Vaihtoehtoon ”velvoitteet lisääntyvät tai ohjaus laajentuu” tuli yhteensä 58 velvoitetta. Tämä ryhmä käsittää osittain uusia ja osittain vanhoja velvoitteita. Vaikka uudet velvoitteet pääsääntöisesti kuuluvat tähän luokkaan, osa niistä kuitenkin sijoittuu luokkaan ”menettelytavat helpottuvat”.

Velvoitteet lisääntyvät tai ohjaus laajentuu

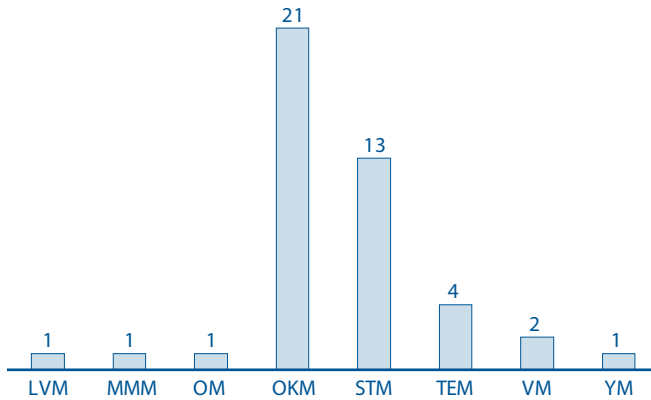

Sosiaali- ja terveysministeriön toimialalla on eniten tällaisia velvoitteita. Suurimman osan siitä kattaa vanhuspalvelulaki. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla laajentuneet velvoitteet liittyvät muun muassa maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävään lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen, opiskeluhoillon järjestämiseen ja varhaiskasvatukseen. Työ- ja elinkeinoministeriön toimialalla laajentuneet velvoitteet liittyvät työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain mukaiseen kartoitukseen sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaiseen kuntoutus-, koulutus tai työntekomahdollisuuksien järjestämiseen.

Uudet velvoitteet

Uusia velvoitteita kunnille annettiin huomattavasti enemmän kuin uusia tehtäviä eli 44 kappaletta. Uudet kunnille annetut velvoitteet näkyvät yksityiskohtaisesti *liitteenä 3* olevasta taulukosta. Velvoitteiden jakautuminen ministeriöittäin näkyy alla olevasta kuviossa.

Uudet veloitteet ministeriöittäin

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla on lisätty veloitteita selvästi eniten. Toiseksi eniten niitä on lisätty sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla ja kolmanneksi eniten työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla.

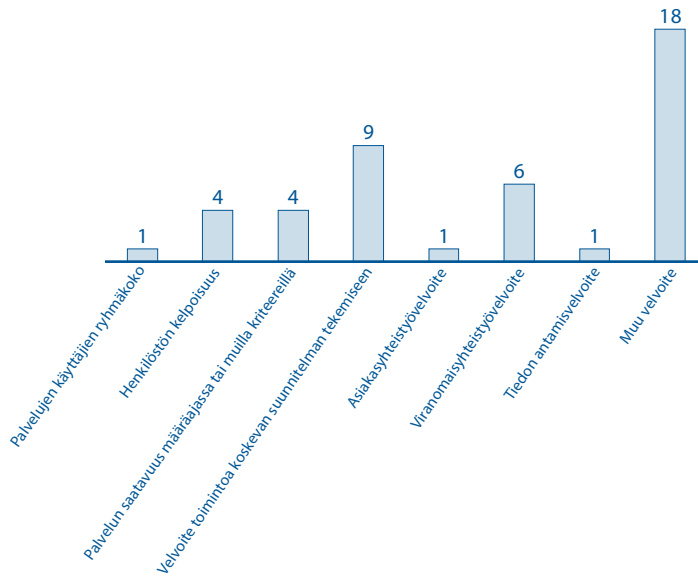
Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla varhaiskasvatuslaissa on säädetty 6 uutta veloitetta koskien asiakasyhteistyötä, suunnittelua, viranomaisyhteistyötä, arviointia ja ryhmäkokoja. Perusopetuslaissa ja lukiolaissa on säädetty opiskelijavalinnan yhteisistä menettelyistä. Lukiolaissa on säädetty 6 uutta veloitetta koskien maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävää lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa on kaksi uutta veloitetta, koskien palvelun saatavuutta määräajassa ja henkilöstön kelpoisuutta.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimialalla uusia veloitteita on vanhuspalvelulaissa ja laissa rajat ylittävässä terveydenhuollosta.

Työ- ja elinkeinoministeriön toimialan uudet neljä veloitetta on säädetty uusien tehtävien tueksi lakiin työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta. Veloitteet koskevat henkilöstöä, johtavien henkilöiden nimeämistä, viranomaisyhteistyötä ja yhtä yhteistä toimipistettä.

Alla olevasta kuviosta näkyy uusien veloitteiden jakauma veloitetyypeittäin. Kunnille on annettu 9 uutta suunnitteloveloitetta ja 6 uutta viranomaisyhteistyöveloitetta. Muita, ennakoituihin veloitetyypeihin kuulumattomia veloitteita on annettu 18.

Uusien velvoitteiden sisältö

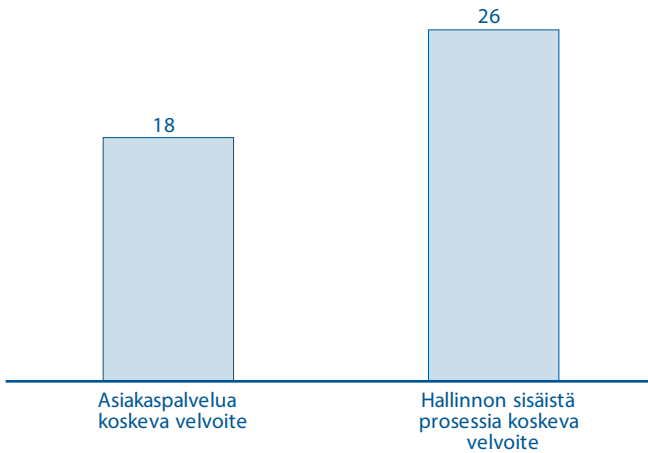
Huomattava osuus velvoitteista ei kuulu ennalta määriteltyihin velvoitetyyppeihin, joten ne on sijoitettu luokkaan j) Muut velvoitteet. Tällaiset velvoitteet ovat useimmiten tiiviisti toiminnan sisältöön kytkeytyviä ja hyvin erilaisia, eikä niiden sisällöstä ole aikaisemmassa kartoituksessa saatu kokonaiskuvaa. Mielenkiintoa kuitenkin on sillä, koskevatko ns. muut velvoitteet enemmän kuntien toiminnan sisäistä prosessia vai tehtävän tai palvelun toteuttamista suhteessa asiakkaisiin. Kartoituksen täydennyksessä on nyt uutena kysymyksenä kysytty sitä, koskeeko ns. muu velvoite asiakaspalvelua vai kunnan sisäistä toimintaa.

Myös ennalta määritellyt velvoitetyyppit voidaan karkeasti ryhmitellä siten, että palvelujen käyttäjien ryhmäkoko, palvelun saatavuutta ja asiakasyhteistyötä koskevat velvoitteet koskevat asiakaspalvelua, kun taas henkilöstön kelpoisuutta, suunnitelman tekemistä, tiedon antamista ja viranomaisyhteistyötä koskevat velvoitteet koskevat pääsääntöisesti kunnan tai hallinnon sisäistä toimintaa.

Näin on saatu uusista velvoitteista alla olevan kuvion mukainen jakaumatieto. Uusista velvoitteista 18 koskee asiakaspalvelua ja 26 hallinnon sisäistä toimintaa. Uusilla velvoitteilla ohjataan siten jonkin verran enemmän kunnan sisäistä toimintaa kuin asiakaspalvelua ja suhdetta asiakkaaseen.

Koska aikaisemmassa kyselyssä ei tällaista jakaumaa kysytty, ei tietoa ole saatavissa kaikista velvoitteista. Kun uudet velvoitteet edustavat vain pientä osaa kaikista velvoitteista, ei jakaumasta voi tehdä koko kokonaisuutta koskevia johtopäätöksiä.

Uusien velvoitteiden jakautuminen asiakaspalvelua koskeviin ja hallinnon sisäisiin velvoitteisiin

Velvoitteiden laajentuminen

Elokuun 2012 jälkeen kuntien velvoitteita on laajennettu 22 vanhan velvoitteen osalta. Taulukko laajentuneista velvoitteista on *liitteenä 4*.

Suurin laajentunut velvoiteryhmä koskee vanhuspalvelulain sisältämiä velvoitteita, joiden piiriä on eri tavoin laajennettu. Laki itse asiassa koostuu suureksi osaksi jo aikaisemmin kuntien tehtävänä olleen vanhustenhuollon tueksi ja varmistamiseksi säädetyistä uusista ja laajentuvista velvoitteista, kuten palvelujen riittävyyden ja laadun arviointi (kustannusarvio 4,6 milj. euroa) riittävien voimavarojen osoittaminen ja riittävän asiantuntemuksen hankkiminen (40 milj euroa), sosiaalipalvelujen päätöksenteon ja järjestämisen 3 kk määräaika (30 milj euroa) ja toimintayksikön riittävän henkilöstön varaaminen (30,9 milj euroa). Muita laajentuneita velvoitteita ovat suunnitelman laatiminen ikääntyneen väestön tukemiseksi ja riittävien voimavarojen osoittaminen. Yhteensä näiden velvoitteiden toteuttamisen on myös arvioitu aiheuttavan kunnille kustannuksia hallituksen esityksen mukaan vuositasolla 151 milj euroa, johon kunnat saavat valtionosuuden.

Vanhuspalvelulaissa määritellyn pitkäaikaisen laitoshoidon osalta tiukennettiin laitoshoitoon sijoittamisen kriteereitä. Kuntien tehtävän voi sanoa tältä osin supistuvan, mutta samalla siihen liitetty velvoite selvityksen tekemisestä kunnan mahdollisuudesta vastata palvelutarpeeseen laajentuu.

Työllisyyslain sisältämän työllistymisvelvoitteen nojalla järjestettävän työsuhteen kesto ja työaika on nyt laissa määritelty. Myös Oppilas- ja opiskeluhuoltolakiin sisältyy laajenevia velvoitteita, koskien opiskeluhuollon rekistereitä ja kertomuksia, viranomaisyhteistyötä ja toimintoa koskevan suunnitelman tekemistä.

4.2.4 Tehtävien supistaminen ja poistaminen

Tehtävien supistaminen

Vuoden 2012 elokuun jälkeen on supistettu viittä kunnilla ollutta tehtävää. Taulukko supistuksista on *liitteenä 5*.

Merkittävin päätös kuntien tehtävien supistuksista on ollut vuonna 2017 voimaan tuleva perustoimeentulotuen hakemusten käsittelyn ja päätöksenteon siirto kunnilta kansaneläkelaitokselle. Perustoimeentulotuen rahoitusvastuu säilyy kuitenkin kunnilla. Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea koskevat hakemukset käsittelee ja päätöksen niistä tekee edelleen kunta.

Pitkäaikaisen laitoshoidon antamista on supistettu määrittelemällä laitoshoitoon sijoittamiselle aikaisempaa tiukemmat kriteerit. Tehtävämuutos merkitsee samalla asiallisesti vanhusten hoidon ja hoivan palveluketjuun kuuluvien muiden vanhusten hoito- ja asumispalvelujen osuuden laajentamista.

Kolmas merkityksellinen kuntien tehtäviä supistava muutos on kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain mukaisen kuntouttavan työtoiminnan viikottaisen keston supistaminen.

Edellä kerrotuilla toimenpiteillä on myös arvioitu olevan myös kuntien kustannuksia vähentäviä vaikutuksia.

Kaksi muuta tehtävien supistamista koskevaa säännöstä sisältyvät eläintalilakiin ja maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettuun lakiin. Eläintalilain nojalla annettavien hallintopäätösten teko on eräitä poikkeustapauksia lukuun ottamatta keskitetty valtion viranomaisille. Sen kustannusvaikutus neutraali kun otetaan huomioon poistuneet ja lisääntyneet tehtävät.

Tehtävien poistaminen

Ministeriöille lähetetyssä kyselyssä kysyttiin myös, onko lakia, johon jokin kyselyvastauksissa mukana oleva tehtävä sisältyy, muutettu siten, että siitä on kokonaan poistettu kunnille asetettuja tehtäviä. Vastaustila oli vapaamuotoinen.

Kysymykseen saatiin useita myöntäviä vastauksia. Osoittautui kuitenkin, että ilmoitetut muutokset eivät kuitenkaan kaikki olleet sellaisia varsinaisia tehtävien poistoja, jotka olisi voitu kirjata kartoituksen tietopohjaan poistettuina tehtävinä. Vastauksista kirjattiin kartoituksen täydennykseen poistoiksi 6 kunnilla ollutta tehtävää, joista taulukko on *liitteenä 6*.

Merkityksellistä tehtävien poistumisessa on se, minne ne ovat säädöksestä poistuneet. Näyttää siltä, että tehtäviä ja myös velvoitteita on poistunut kuntia koskevasta lainsäädännöstä pääasiassa neljällä tavalla.

- a) Tehtäviä tai velvoitteita koskevia säännöksiä on poistettu yhdestä laista ja siirretty uuteen lakiin tai yhdistetty eri laeissa olleita samansisältöisiä säännöksiä yhteen soveltamisalaltaan laajempaan lakiin. Tällaiset muutokset voivat yksinkertaistaa lainsäädäntöä, mutta muutoksilla ei ole juurikaan vaikutusta kuntien toimintavapauteen.

Palvelusetelin arvon määrittelyyn liittyvät menettelytapojen säätelystä sosiaali- huoltolaissa on uudistuksessa luovuttu. Tulosidonnaisen palvelusetelin arvo perustuu nyt tulojen huomioon ottamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa säädetyllä tavalla. Ilmoituksen mukaan menettelytapa on nyt kevyempi kuin aikaisemmin.

Vammaisneuvoston asettamistehtävä on poistettu vammaispalvelulaista, jossa se oli vapaaehtoinen, ja siirretty kuntalakiin, jonka mukaan tehtävä on jatkossa pakollinen. Vastaavasti vanhusneuvoston asettaminen on poistettu vanhuspalvelulaista ja siirretty kuntalakiin.

Valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetussa laissa on kumottu julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annettu laissa säädetty kuntien velvollisuus käyttää yhteisiä tietoteknisiä ratkaisuja. Tehtävä on siirretty uuteen lakiin.

Tämäntyyppisiä muutoksia lainsäädännössä on todennäköisesti tehty enemmänkin, mutta niitä ei ole ilmoitettu kyselyssä. Tällä ei ole silloin merkitystä, jos tehtäväsisältö ei ole muuttunut. Tarpeen olisi kuitenkin saada näkyviin ne muutokset, joissa on samalla tehty myös jonkinasteisia muutoksia tehtävän tai velvoitteen sisällössä.

- b) Tehtäviä tai velvoitteita on siirretty kunnilta muiden julkista taloutta edustavien tahojen, valtion viranomaisten tai Kansaneläkelaitoksen tehtäväksi. Tässä ryhmässä ovat suurimmat muutokset.

Ammattikorkeakoulujen kustannusvastuu siirtyi valtiolle 1.5.2015 lukien. Suuri euromääräinen muutos toteutettiin kustannusneutraalisti niin, että kuntien ja kuntayhtymien kokonaiskustannukset valtionosuustehtävistä eivät vähentyneet eivätkä valtion lisääntyneet.

Toimeentulotukilain muutoksella siirrettiin perustoimeentulotukea koskevat hakemukset Kansaneläkelaitoksen käsiteltäväksi. Muutos tulee voimaan vuonna 2017.

Kunnan tehtävä kemikaalilain mukaisena kemikaaliviranomaisena poistuvat vuonna 2013 annetun uuden kemikaalilain nojalla. Tehtävä on siirretty valtion viranomaisille. Tämä merkitsee vuoden 2012 kartoitukseen merkittyjen kahden tehtävän ja kahden velvoitteen poistumista.

Ennakkoluvan antaminen hoitoon hakeutumiseen EU- tai ETA-alueella tai Sveitsistä siirrettiin terveydenhuoltolain muutoksella Kansaneläkelaitokselle.

- c) Tehtäviä tai velvoitteita on siirretty yksityisoikeudellisten oikeushenkilöiden tehtäväksi.

Uudistetun ammattikorkeakoululain mukaan ammattikorkeakoulujen ylläpitäjinä eivät enää 1.1.2015 lukien toimi kunnat tai kuntayhtymät, vaan osakeyhtiöt. Rahoitusvastuu on siirretty valtiolle kustannusneutraalisti siten, että kunnilla on vähennetty vastaava määrä valtionosuuksia muualta.

Kunnallisten satamien tehtävät on siirretty satamayhtiöille.

Kuntien osuutta yhtiöiden hallinnossa ei ole säännelty, eikä kuntien osallisuudesta näiden toimintojen toteuttamiseen jatkossa ole kartoituksessa kysytty tietoa.

- d) Tehtäviä tai velvoitteita on kokonaan poistettu lainsäädännöstä.

Ainoa tällainen tehtävä näyttää kartoituksen perusteella olleen kuntoutuksen asiakasyhteistyöryhmistä luopuminen. Siitäkin hallituksen esityksen perusteissa kuitenkin todetaan, että työvoiman palvelukeskuksissa tehdään aiempaa tiiviimpää työvoimahallinnon, Kansaneläkelaitoksen ja sosiaalityön yhteistyötä, jossa toteutuu myös asiakasyhteistyö, ja tältä osin kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annetussa laissa tarkoitettut lakisääteiset yhteistyörakenteet voidaan poistaa. Hallituksen esityksen mukaan asiakasyhteistyöryhmien asiakkaat on tarkoitus siirtää työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun asiakkaiksi työvoiman palvelukeskuksissa.

Tässä tapauksessa aiemmasta lakisääteisestä tehtävästä ja siihen liittyneistä velvoitteista on luovuttu. Palvelutoiminto kuitenkin hoidetaan uusilla järjestelyillä.

Näin ollen voidaan sanoa, että kuntien tehtäviä on tarkastelukaudella vähennetty siirtämällä niitä valtion tai Kansaneläkelaitoksen taikka yksityisen sektorin vastuulle. Kuntien tehtävistä tai palvelutoiminnoista ei kartoituksen tietojen mukaan ole tarkastelukaudella kokonaan luovuttu yhdenkään tehtävän kohdalla.

4.2.5 Velvoitteiden vähentyminen

Kartoituksessa kysyttiin yhtenä vaihtoehtona sitä, merkitseekö velvoitteen tai suosituksen sisältyminen lainsäädäntöön sitä, että velvoitteet vähentyvät. Kysymyksellä tarkoitettiin ensisijaisesti velvoitteiden poistumista kokonaan lainsäädännöstä niin, etteivät ne enää velvoita kuntia. Vain neljässä tapauksessa velvoitteiden on ilmoitettu vähentyneen. Taulukko velvoitteista on *liitteenä 7*.

Tämä koskee mm. kirjasto- ja tietopalvelujen henkilöstön kelpoisuusehtoja. Aiemmin kirjastolaitosta tai yhtä tai useampaa toimipistettä johtavalta vaadittiin ylempi korkeakoulututkinto. Kirjastoista säädetyn valtioneuvoston asetuksen muutoksen jälkeen vain kirjastolaitoksen johtajalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto ja yhtä tai useampaa toimipistettä johtavalta korkeakoulututkinto.

Terveysturvajärjestelmän mukaisen velvoitteen hyväksyä ulkopuolinen asiantuntija toiminnanharjoittajan mittausmenetelmien luotettavuutta arvioitaessa on ilmoitettu poistuneen. Tätä velvoitetta ei ollut kirjattu vuoden 2012 velvoiteluetteloon. Vesihuoltolaista on lisäksi poistettu kehittämissuunnitelman laatimisvelvoite.

Velvoitteita on vuoden 2012 tiedostosta kuitenkin vuoden 2015 yhdistettyä tiedostoa laadittaessa poistettu selvästi enemmän. Tämä johtuu siitä, että kun jotakin lakia uudistetaan, vanha laki kumotaan kokonaan tai osittain. Vanhassa laissa on ollut velvoitteita, joita ei ole enää kirjattu uuteen lakiin. Velvoitteet on voitu koota toiseen lakiin tai lain rakennetta on voitu muuttaa, jolloin ne eivät välttämättä näy kartoituksessa yhtä monilukuisina kuin ennen. Kuitenkaan velvoitteista ei välttämättä ole luovuttu. Erityisen selvästi tämä näkyy

sosiaalihuoltolain uudistuksessa. Vanha laki sisälsi kartoituksen mukaan 72 velvoitetta ja uusi sosiaalihuoltolaki 25 velvoitesäännöstä. Säännökset ovat vähentyneet, mutta niiden soveltamisala on laajentunut. Useat näistä velvoitteista ovat sisällöllisesti ennallaan, osa on laajentunut ja osa helpottunut.

4.2.6 Tehtävien helpottaminen

Kyselyssä säädösmuutosten vaikutuksista oli vaihtoehtona mukana myös tehtävän toteuttamisen helpottuminen tai velvoitteita koskevien muutosten perusteella tapahtuva menettelytapojen helpottuminen. Tällä tarkoitettiin sellaista mahdollisuutta, että tehtävää olisi voitu mahdollisesti muuttaa joustavammaksi tai tuoda siihen esimerkiksi digitalisaation käyttöönnoton kautta joitakin helpottavia elementtejä.

Tällaisia muutoksia ei tehtävien osalta juuri ollut.

Neljästä tähän kohtaan ilmoitetusta tehtävästä kolme oli uusia tehtäviä, jotka merkitsivät järjestelmien kehittämistä, mutta myös samanaikaisesti kuntien tehtävien laajenemista ja entistä yksityiskohtaisempaa sääntelyä. Nämä tehtävät sisältyivät lakiin työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta ja asiakasasiakirjalakiin koskien asiakastietojen kirjaamisvelvollisuutta.

4.2.7 Velvoitteisiin perustuvien menettelytapojen helpottaminen

Ministeriöiden vastausten mukaan yhteensä 14 velvoitetta koskevaa säännöstä merkitsee menettelytapojen helpottumista. Säännökset on kuvattu taulukossa *liitteenä 8*. Velvoitteet koskevat uuden sosiaalihuoltolain rakenteen mukaisesti yleisesti eri sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen toteuttamista, mutta niiden kirjaukset on tehty palvelutarpeen arvioinnin kohdalle, kun niitä ei voitu kirjata jokaiseen tehtävään erikseen.

Sosiaalihuoltolain mukaiset velvoitteiden helpotukset koskevat menettelytapoja palvelusetelin hinnan määrittelyssä, henkilöstön kelpoisuutta tietyissä tapauksissa, asiakassuunnitelman tekemistä, mahdollisuutta yhteisen suunnitelman tekemiseen ja suunnitelmaa omaisten tukemiseksi sekä palvelun saatavuutta määräajassa.

Muita helpotuksia ovat mm. perusopetuksen lisäopetukseen, ammatillisen perusopetuksen valmentavaan koulutukseen ja lukio-opetukseen liitetyt opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt, joita on säännelty asetuksella. Samoin voidaan vanhaa tiedon antamisvelvoitetta uudistavana ja helpottavana pitää uuteen kuntalakiin lisättyä säännöstä tietojen saatavuudesta yleisessä tietoverkossa ja ilmoitusten julkaisemisesta verkossa, verrattuna aikaisempaan ilmoitusmenettelyyn.

Tiedon antamista koskevia velvoitteita on ilmoitettu lisäksi helpotetun joukkoliikennelain mukaisten liikenteen reitti-, pysäkki- ja aikataulutietojen antamisessa ja perhehoitolain mukaisessa valvonnassa.

Maa- ja metsätalousministeriö on ilmoittanut helpotetun toimijoiden ja laitosten valvontaa ja toimijoiden rekisteröintiä koskevaa velvoitetta eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain mukaan. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaista hulevesien hallinnan järjestämistä koskevan suunnitelman tekemistä koskevaa velvoitetta on helpotettu.

4.2.8 Kuntakokeilut

Laki kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämistä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista (kuntakokeilulaki) tuli voimaan 5.1.2015. Lain valmistelu perustui hallituksen rakennepoliittiseen ohjelmaan.

Lain tarkoituksena on lisätä kokeilukuntien toimintamahdollisuuksia vähentämällä niille laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä asetettuja velvoitteita sekä niiden toteuttamisen ohjausta. Tämän lisäksi tarkoituksena on edistää kokeilukunnissa sellaisten asiakaslähtöisten ja monialaisten toimintatapojen ja palvelurakenteiden kehittämistä ja käyttöä, joiden avulla laissa säädettyjä tehtäviä voidaan kunnissa hoitaa taloudellisesti ja tuottavasti kuitenkin lainsäädännössä asetetut palvelujen sisältöä koskevat vaatimukset toteuttaen.

Kuntakokeilulaisissa on velvoitteiden ja ohjauksen vähentäminen kytketty kuuteen erilaisiin palveluihin tai palvelukokonaisuuksiin käsittävään toimintamalliin.

Hyvinvoinnin integroidussa toimintamallissa on kahdenlaisia joustoja voimassaoleviin lakeihin. Laki mahdollistaa 16 eri laeissa säädetyn erillisen yksilöllisen palvelusuunnitelman yhdistämisen yhteiseksi palvelusuunnitelmaksi silloin kun yhdistämisen voidaan katsoa olevan asiakkaan palvelukokonaisuuden kannalta perusteltua. Lakiin on lisäksi koottu ja muotoiltu selventävät ja ohjaavat ja osin myös helpottavat säännökset yhteisten palvelusuunnitelmien hallinnoinnista ja niihin liittyvästä salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta ja henkilötietojen tallettamisesta.

Koulutuspalveluja koskevassa kokeilussa ei ole konkreettisia jousto- tai poikkeamiskohteita määritelty.

Kuntien toiminnan valvontaa koskevissa kokeiluissa on kokeilulain mukaan tarkoitettu lisätä kokeilukuntien toimintamahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä luomalla uusia toimintamalleja palveluiden ohjaukseen ja valvontaan. Tarkoitusta keventää yksityiskohtaisten suositusten ja ohjeiden vakiintuneita soveltamiskäytäntöjä ja kokeilla indikaattoriperusteista valvontaa. Säännökset mahdollistavat poikkeamisen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) tehtävästä ohjata aluehallintoviraston toimintaa yhdenmukaiseksi kokeilujen valvonnassa.

Asumispalvelumallissa joustoja on kehitetty pääasiassa säädöksiä alemmantasoisiin suosituksiin ja ohjeisiin sekä valvontaviranomaisten toimintamalliin ja valvonnan puuttumiskynnykseen liittyen. Nytemmin kumotun Perhehoitajalain erästä säännöksestä on säädetty poikkeamismahdollisuus.

Kuntien ja Kansaneläkelaitoksen yhteistyötä koskeva kokeilu rajoittuu toimeentulotukilain muutoksen myötä ainoastaan Vantaan kaupungin ja Kansaneläkelaitoksen yhteistyökokeiluun toimeentulotukihakemusten käsittelyssä. Kokeilulain säännöksillä mahdollistetaan kokeilun laajentaminen ja jatkaminen siihen saakka kun toimeentulotukilain muutokset tulevat voimaan vuonna 2017.

Nuorisotakuuta koskeva kokeilu sisältää lähinnä kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen yhteistyön kehittämistä ja hyvinvoinnin integroitua toimintamallia koskevien kuntakokeilulain säännösten soveltamismahdollisuuden nuorisotakuun monialaisessa yhteistyössä.

Kuntakokeilulaki on luonteeltaan mahdollistava. Kokeilukunnat voivat kokeilla kuntakokeilulain suomien mahdollisuuksien puitteissa uusia omiin kehittämisstrategioihinsa soveltuvia toimintamalleja. Lakiin sisältyy velvoitteita vähentäviä ja joustavoittavia säännöksiä, ja säädösten toteuttamisen valvonnan osalta kunnille on luotu uusia toimintamahdollisuuksia. Tehtäviä vähentäviä säännöksiä kokeilulakiin ei sisälly.

Kokeiluihin osallistuu 57 kuntaa 16 kuntaryhmässä. Kokeilulaki on voimassa vuoden 2016 loppuun saakka.

4.2.9 Yhteenvetoa annettujen säännösten vaikutuksista kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin

Uusia tehtäviä on tarkastelujaksolla annettu kunnille 22 ja uusia velvoitteita 44. Vanhoja kunnilla jo ennestään olleita tehtäviä ja velvoitteita on myös muutettu laajasti.

Uudet tehtävät eivät sisällä suuria uusia lisäyksiä hyvinvointipalveluihin, vaan ovat lähinnä entisiin tehtäviin liittyviä täydennyksiä. Niiden kustannusvaikutus vuositason bruttona ilmoitetut arvot yhteenlaskien on 30,9 milj euroa.

Elokuun 2012 jälkeen on laajennettu 19 vanhaa tehtävää. Laajennuksista merkittävimpiä ovat työttömyysturvalain muutoksella laajennettu kuntien vastuu pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta sekä vuoden 2012 lopulla säädetyn vanhuspalvelulain sisältämät tehtävät.

Vanhojen tehtävien laajentaminen on ollut merkitykseltään suurempaa ja aiheuttaa kunnille enemmän lisäkustannuksia kuin uudet tehtävät.

Uusia velvoitteita kunnille annettiin huomattavasti enemmän kuin uusia tehtäviä. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla uusia velvoitteita on lisätty eniten. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla vanhat velvoitteet puolestaan ovat laajentuneet eniten.

Kuntien tehtäviä on tarkastelukaudella vähennetty siirtämällä niitä valtion tai Kansaneläkelaitoksen taikka yksityisen sektorin vastuulle. Kuntien tehtävistä tai palvelutoiminnoista ei kartoituksen tietojen mukaan ole tarkastelukaudella lainkaan luovuttu.

Kolmen velvoitteen on ilmoitettu poistuneen lainsäädännöstä. Velvoitteita on poistunut tiedostosta selvästi enemmän lainsäädännön rakenteiden uudistuksista johtuen, mutta tällöin velvoitteet useimmiten silti ovat edelleen voimassa mahdollisesti pienehköin muutoksin.

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden helpotukset ovat hyvin erilaisia, kohdistuvat aika pieniin asioihin, ja on osin tulkinnanvaraista, onko tehtävää tai velvoitetta helpotettu vai laajennettu. Mitään selkeää siirtymää kohti velvoitteiden helpottamista ei ole nähtävissä.

5 Annettujen säännösten vaikutus kuntien ja julkisen talouden kustannuksiin

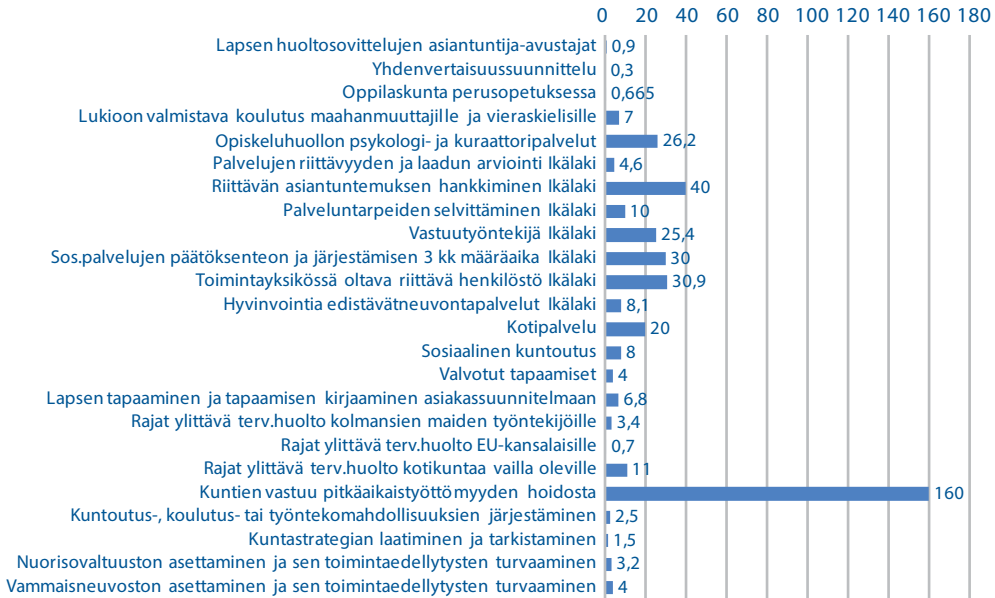
Kartoituksessa selvitettiin säädösmuutosten vaikutuksia kuntien kustannuksiin kysymällä ao. lakia koskevassa hallituksen esityksessä esitettyä arviota kustannusvaikutuksista. Jokaisessa eduskunnalle menevässä hallituksen esityksessä tulisi olla mukana arvio sen taloudellisista vaikutuksista, joten se tieto oli kyselyyn vastaajille periaatteessa helpposti saatavissa.

Kustannusvaikutusten arviointi on osoittautunut monissa tapauksessa vaikeaksi, ja arvioinneissa on ollut myös eriäviä käsityksiä sektoriministeriöiden, valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton välillä. Näitä käsityseroja ei tässä selvityksessä ole selvitetty, vaan on pitäydytty hallituksen esityksiin päätyneissä virallisissa arvioissa.

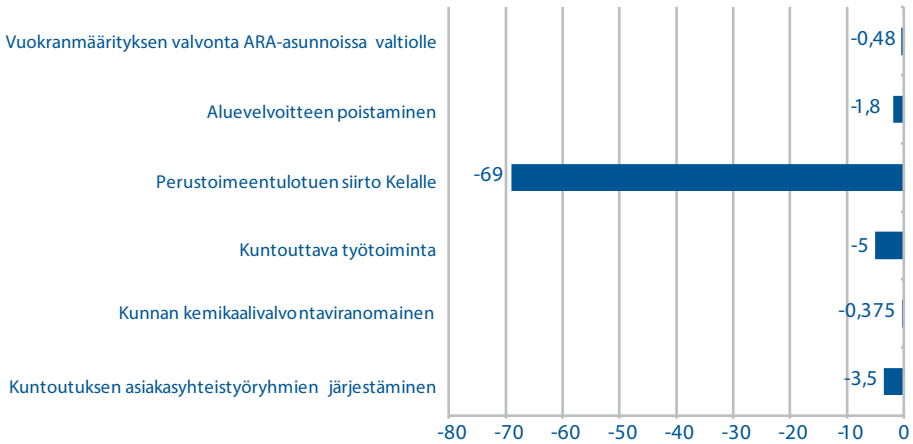
Kaikissa lainmuutoksissa ei ollut tehty tai ilmoitettu euromääräisiä taloudellisten vaikutusten arviointeja. Pienissä ja epäolennaisissa muutoksissa kuntakentällä syntyvien kustannusten arviointi on vaikeaa ja kustannukset ovat ehkä osa tavanomaista toiminnan kehittämistä, joten arvioinnin tekemättä jättäminen voi olla perusteltua, mutta myös merkittävämmistä säännöksistä jäi kustannustietoja puuttumaan. Tällaisia muutoksia olivat esimerkiksi varhaiskasvatuslain muutokset, perhehoitolaki, työttömän ohjaus monialaiseen yhteispalveluun ja kartoitusjakso sekä turvallisuusverkon käyttövelvoite.

Tehtävämuutosten kustannuslisäykset ja säästövaikutukset bruttona ilman valtionosuuksien muutoksia näkyvät alla kahdessa kuviossa. Kustannusvaikutukset on ilmaistu vuositasolla sen jälkeen kun säädösmuutokset ovat tulleet kokonaisuudessaan voimaan pääosin viimeistään vuonna 2017.

Tehtävien ja veloitteiden muutosten kustannusvaikutukset kuntien toimintaan milj. euroa brutto

Tehtävien ja veloitteiden muutosten säästövaikutukset kunnille milj. euroa brutto (Kuvioista puuttuu ammattikorkeakoulujen rahoitusvastuun siirto kunnilta ja kuntayhtymiltä valtiolle, ks teksti)

Suurin yksittäinen kustannusvaikutus, 160 milj. euroa vuositasolla, aiheutuu kunnille osoitetusta vastuusta pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa. Kunnille kompensoitiin lisämenosta 75 milj. euroa. Kompensointi toteutettiin korottamalla kuntien osuutta yhteisöverosta. Työttömyysturvalakia on muutettu siten, että kunnat maksavat työttömyysaikaisesta työmarkkinatuesta 50 % niiden henkilöiden osalta, jotka olisivat saaneet työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 300 päivää 1000 päivään asti ja 70 % sen jälkeen. Saman hallituksen esityksen pohjalta säädettyssä laissa työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta kunnille annettiin tehtäväksi yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston ja Kansaneläkelaitoksen kanssa arvioida monialaista yhteispalvelua tarvitsevien työttömien palvelutarpeet, laatia monialaiset palvelusuunnitelmat ja vastata yhdessä työttömien työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta.

Vuonna 2012 säädetyn vanhuspalvelulain kustannusvaikutukset ovat toinen suuri kustannuserä, yhteensä 151 milj. euroa. Kunnat saavat näihin kustannuksiin valtionosuutta 82 milj. euroa, joten nettokustannuksiksi kunnille näin laskettuna jää 79 milj. euroa. Kuviosta näkyvät kustannusvaikutukset tehtävittäin. Suurimpia kustannusvaikutuksia hallituksen esityksessä on arvioitu aiheutuvan lain edellyttämän riittävän asiantuntemuksen hankkimisesta (40 milj. euroa), toimintayksiköiden riittävästä henkilöstöstä (30,9 milj. euroa), sosiaalipalvelujen päätöksenteon ja järjestämisen 3 kuukauden määräajasta (30 milj. euroa) ja vastuutyöntekijöiden määräämisestä (25,4 milj. euroa). Kaikki em. erät koskevat tehtävien toteuttamiseen liittyvien resurssivelvoitteiden toteuttamista.

Vuonna 2015 säädetyn sosiaalihuoltolain kokonaisuudistuksen kustannusvaikutukset on arvioitu selvästi pienemmiksi. Kotipalvelun laajentamisen kustannusarvio on 20 milj. euroa vuositasolla ja sosiaalisen kuntoutuksen muutoksen on arvioitu aiheuttavan 8 milj. euron suuriset kustannukset.

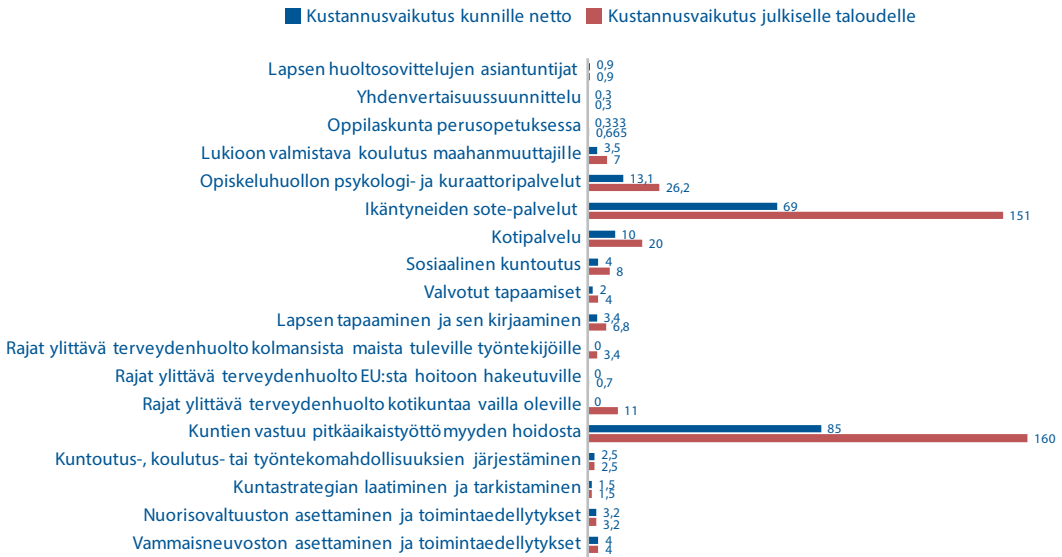
Oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaisten psykologi- ja kuraattoripalveluiden kustannuksiksi on arvioitu 26,2 milj. euroa.

Rajat ylittävän terveydenhuollon kustannukset kotikuntaa vailla oleville (11 milj. euroa), EU-kansalaisille (0,7 milj. euroa) ja EU:n ulkopuolelta tuleville työntekijöille (3,4 milj. euroa) korvataan kunnille osin Kansaneläkelaitoksen varoista.

Tehtävien ja velvoitteiden lisäyksen ja laajentamisen kustannukset kuntien toiminnalle hallituksen esityksistä laskettuna ovat yhteensä noin 410 milj. euroa brutto. Näihin kustannuksiin kunnat saavat valtionosuuksia ja muuta valtionrahoitusta noin 210 milj. euroa. Tehtävien ja velvoitteiden vähennysten ja supistusten vaikutukset kuntien kustannuksiin ovat noin – 81,3 milj. euroa brutto.

Vaikutukset koko julkiseen talouteen ovat kuitenkin entistä tärkeämpiä. Kokonaiskustannukset jaetaan kuntien ja valtion kesken, mutta ne rasittavat koko julkista taloutta, mukaan lukien kunnat, valtio ja Kansaneläkelaitos. Kuntien kustannuksia vähentävät tehtäväsiirrot ovat merkinneet useimmiten kuntien kustannusten siirtymistä joko valtion toimintana valtion budjettiin tai Kansaneläkelaitoksen maksettavaksi, esimerkiksi perustoimeentulotuen käsittelyn kustannukset 69 milj. euroa. Mikäli toiminnan muutoksilla saadaan aikaan samalla kustannussäästöjä, siirtymä voi olla jonkin verran vähäisempi. Vuoden 2012 jälkeen tehtyjen kuntien tehtävä- ja velvoitemuutosten kokonaiskustannusten julkiselle taloudelle voidaan arvioida olevan noin 411 milj. euroa vuositasolla vuonna 2017.

Tehtävämuutosten kustannusvaikutukset kunnille netto ja julkiselle taloudelle milj. euroa

Tarkasteluajanjaksolla on tehty joitakin muutoksia, joiden kustannus- tai säästövaikutuksia ei eri syistä ole otettu huomioon edellä olevissa laskelmissa eikä kaavioissa. Tällainen on vuoden 2015 alusta voimaan tullut ammattikorkeakoululain uudistaminen. Siinä aikaisemmin kuntien vapaaehtoisena lakisääteisenä tehtävänä ollut ammattikorkeakoulujen ylläpitäminen on muutettu siten, että ne ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä, joiden oikeushenkilömuoto on osakeyhtiö, eikä kuntia enää laissa erikseen mainita. Vastuu ammattikorkeakoulujen perusrahoituksesta on siirretty kokonaan valtiolle. Kuntien rahoitusosuus 456 milj. euroa vuositasolla v 2015 on siirtynyt valtion maksettavaksi. Muutos on toteutettu kustannusneutraalisti valtio-kuntasuhteessa siten, että vastaavasti on pienennetty muita valtion rahoituksia kunnille peruspalveluissa ja toisen asteen koulutuksessa. Näin ollen siirtyminen ei ole keventänyt kuntien taloutta. Kun ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen tasoon ei uudistuksessa ole puututtu, uudistuksesta ei ole tullut kustannuksia eikä säästöjä myöskään koko julkiselle taloudelle ainakaan välittömästi. Ammattikorkeakoululain muutos säädettiin vuoden 2012 lopulla, eikä se kuulunut rakennepoliittiseen ohjelmaan.

Rakennepoliittiseen ohjelmaan sen sijaan kuului toimeentulotuen perusosan käsitteilyn siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle, joka tulee vuoden 2015 alussa säädetyllä lailla voimaan vuonna 2017. Muutoksesta kunnille aiheutuu säästöjä hallinnollisissa kustannuksissa arvioiden mukaan 69 milj. euroa, jotka on kartoituksessa huomioitu. Tehtävä siirtyy Kansaneläkelaitokselle, joka oletettavasti pystyy sen tietojärjestelmäinvestointien jälkeen toteuttamaan kustannustehokkaammin kuin kunnat. Näitä muutoksia on kuitenkin tässä vaiheessa vaikea arvioida, joten tässä vaiheessa kustannuslaskelmassa on lähdetty siitä, että hallinnollisten kulujen siirtymisellä Kelan hoidettavaksi ei olisi vaikutusta julkisen talouden kustannuksiin. Lisäksi hallituksen esityksessä on arvioitu, että Kansaneläkelaitoksen hoitaessa tehtävää muutoksen seurauksena tulee etuuden alikäyttö vähenemään,

ja tämän muutoksen suuruudeksi on arvioitu 87,5 milj. euroa, joka siis olisi lisäkustannus julkiselle taloudelle. Tämä muutos ei kuitenkaan johtuisi suoraan säädösmuutoksista vaan oletetuista kansalaisten ja Kelan toimintatapojen muutoksista, eikä sen suuruudesta ole tässä vaiheessa yksiselitteistä tietoa, joten sitä ei ole otettu mukaan muutosten suoriin kustannusvaikutuksiin.

Rakennepoliittisen ohjelman yhtenä kohtana toteutettiin pitkäaikaisen laitoshoidon edellytysten tiukentaminen vanhuspalvelulain muutoksella. Lailla pyrittiin muuttamaan iäkkäiden palvelujen rakennetta siten, että kasvavasta ikääntyneiden ja palveluja tarvitsevien määrästä yhä suurempi osa saa erilaisia avohuollon palveluja ja yhä pienempi osa on laitoshoidossa. Tällä muutoksella sosiaali- ja terveysministeriö arvioi kuntien kustannusten kasvun hidastuvan vuoden 2015 rahassa 272 milj. eurolla vuoteen 2017 mennessä. Tätä arviota on kuitenkin pidetty siten epävarmana, että sitä ei ole hyväksytty valtiontalouden kehysten perusteisiin, joten sitä ei myöskään ole sisällytetty tämän kartoituksen kustannus- ja säästöarvioon. Se ilmaiseekin enemmän muutoksen vaikuttavuutta ja taloudellisia vaikutuksia pidemmällä tähtäimellä, eikä sellaisia tässä yhteydessä ole voitu muutoinkaan uudistusten suhteen arvioida.

Kustannus- ja säästöarvion ulkopuolella ovat myös kuntien tehtävien hoitamiseen vaikuttavat eräät uudistukset, kuten STM:n asetuksen mukaiset terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmien palvelujen käyttömaksuista aiheutuvat kustannukset ja turvakotitoiminnan muutosten mahdolliset kustannusvaikutukset. Päivystysasetuksen muutokset ja niiden vaikutukset kuntien kustannuksiin ei myöskään sisälly kartoitukseen, koska sosiaali- ja terveysministeriön mukaan niissä ei ollut varsinaisia tehtävämuutoksia, eikä asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä myöskään sisälly aikaisempaan tehtäväpohjaan.

Rakennepoliittiseen ohjelmaan sisältyi myös aikuisten suun terveydenhuollon tutkimusten vähentäminen ja hoitovälien pidentäminen, jonka voi rinnastaa kuntien tehtävien supistamiseen. Sen toteuttamiseksi ei kuitenkaan ole tehty säädösmuutoksia, vaan sitä tukemaan laaditaan yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet, jotka ohjaavat terveydenhuollon toimintaa.

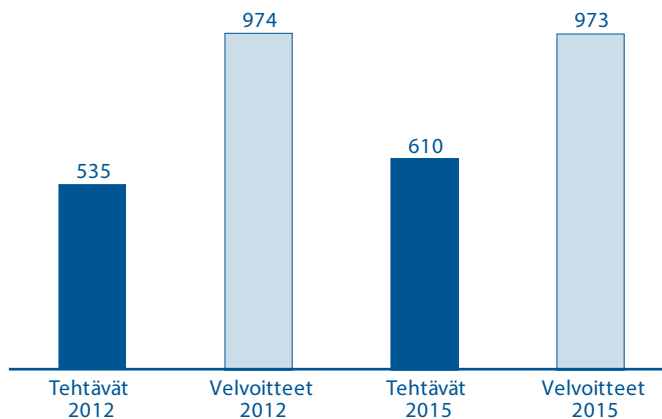
Myös kuntakokeilulain säännösten soveltamisen ja toimintamallien mahdollistamien kokeilujen vaikutukset kokeilukuntien velvoitteisiin ja kustannuksiin ovat tämän tarkastelun ulkopuolella.

6 Kuntien tehtävien ja velvoitteiden kokonaisuus vuonna 2015

6.1 Kuntien tehtävät ja velvoitteet vuoden 2012 kartoituksen mukaan ja vuoden 2015 kartoituksen mukaan

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden tilannetta tarkastellaan alla olevassa kuviossa vuoden 2012 tietojen ja yhdistettyjen vuoden 2015 tietojen valossa.

Kuntien tehtävät ja velvoitteet 2012 ja 2015

Kuviosta nähdään, että nyt vuoden 2015 yhdistetyn kartoituksen mukaan tehtävien määrä on 611, ja nousua vuoden 2012 kartoituksen lukumäärään on 76 kappaletta. Kuitenkin täydennyskyselyssä nimettyjen elokuun 2012 jälkeen säädettyjen uusien tehtävien määrä oli vain 22 tehtävää. Ero selittyy osittain sillä, että vuoden 2012 kartoituksesta on havaittu puuttuneen joitakin lakeja kokonaan tai osittain, ja ne on nyt täydennetty yhdistettyyn kartoitukseen. Ennen kartoituksen täydennystä oli vuoden 2012 pohjaan lisätty 29 tehtävää, jolloin tehtävien lukumäärä oli 564. Täydennyksen yhteydessä havaittiin vielä joitakin puuttuvia säädöksiä, jotka myös on nyt lisätty yhdistettyyn pohjaan ja näkyvät nyt vuoden 2015 kokonaistilanteen luvuissa. Toinen syy tehtävien näennäiseen lisääntymiseen

on se, että kartoitukseen jo vuonna 2012 kuuluneiden säädösten tehtävät on joissakin vastauksissa ilmoitettu tarkemmin kuin ensimmäisellä kyselykerralla.

Velvoitteiden määrä on nyt tehdyn kartoituksen mukaan vain niukasti suurempi kuin vuoden 2012 kartoituksessa. Kuitenkin kartoituskyselyssä on ilmoitettu 22 uutta velvoitetta, ja poistettuja velvoitteita ainoastaan kaksi, joten sen mukaan velvoitteiden määrän olisi pitänyt kasvaa enemmän. Ero johtuu suureksi osaksi tehdyistä lainsäädännön kokonaisuudistuksista, jolloin velvoitteita on usein koottu uusiin säädöksiin siten, että niitä ei enää erikseen mainita useaan kertaan.

Kartoitukseen kirjaaminen tapahtuu lainsäädäntöön kirjoitettujen tehtävien tai velvoitteiden lukumäärän perusteella. Lainsäädäntöä uudistettaessa velvoitteista ei välttämättä ole luovuttu, mutta niiden soveltamisalaa on saatettu muuttaa, jolloin niitä ei ole enää erikseen säädöksissä mainittu yhtä monta kertaa kuin aikaisemmin, ja niiden lukumäärä kartoituksessa vähenee. Valitettavasti kartoituksessa ei ole keinoja ottaa huomioon säännösten soveltamisalan laajuutta.

Yhtenä esimerkkinä suuresta lainsäädännön rakenteellisesta muutoksesta voidaan mainita sosiaalihuoltolain kokonaisuudistus. Vuoden 2012 kartoitukseen sosiaalihuoltolaista oli kirjattu 24 tehtävää ja 72 velvoitetta. Lakiin sisältyi silloisen kartoituksen mukaan esimerkiksi 6 erillistä kelpoisuusehtoa, 11 asiakasyhteistyövelvoitetta ja 8 viranomaisyhteistyövelvoitetta koskevaa säännöstä. Vuonna 2014 säädettiin pääosin vuoden 2015 alusta voimaan tuleva ja aikaisemman sosiaalihuoltolain kumoava uusi sosiaalihuoltolaki. Uudesta sosiaalihuoltolaista on kartoituksen täydennykseen kirjattu sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijan ja raportin tekijän yhteisesti tekemän tarkistuksen mukaan 22 tehtävää ja 27 velvoitetta. Velvoitteiden osalta suurelta näyttävä ero johtuu suurelta osin sosiaalihuoltolain rakenteen muuttamisesta ja sosiaalihuollon erityislakeihin tehdyistä muutoksista. Esimerkiksi perhehoidosta säädettiin aiemmin sosiaalihuoltolaissa ja perhehoitajalaissa, mutta nyt siitä on säädetty uusi laki. Varsinaisesti vanhan sosiaalihuoltolain 72 velvoitetta eivät siten ole poistuneet lainsäädännöstä, vaan ne on pääosin keskitetty lain sosiaalihuollon toteuttamista koskevaan lukuun, jossa ne koskevat periaatteessa kaikkia sosiaalihuollon tehtäviä ja sosiaalipalveluita, joten kuntien on edelleen toimittava niiden mukaisesti. Valtaosan eli 15 uuden sosiaalihuoltolain mukaisista velvoitteista on ilmoitettu pysyvän ennallaan, 6 velvoitetta on laajentunut, ja 6 helpottunut tai vähentynyt.

Toisena esimerkkinä voidaan mainita laki kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä, joka on kumottu. Se on raportoitu täydennykseen vain yhdestä tehtävästä luopumisena, mutta tosiasiassa lain kumoamisella poistui säädöspohjasta ja aikaisemman kartoituksen tietopohjasta lakiin sisältyneet yhteensä 7 tehtävää ja 13 velvoitetta. Säännöksestä luovuttiin osana rakennepoliittista ohjelmaa. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että työvoiman palvelukeskuksissa tehdään aiempaa tiiviimpää työvoimahallinnon, Kansaneläkelaitoksen ja sosiaaliryönteistyötä, jossa toteutuu myös asiakasyhteistyö, ja tältä osin kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annetussa laissa tarkoitetut lakisäätteiset yhteistyörakenteet voidaan poistaa. Nykyisten asiakasyhteistyöryhmien asiakkaat on tarkoitus siirtää työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun asiakkaiksi työvoiman palvelukeskuksissa. Uusi laki sisältää työ- ja elinkeinoministeriön mukaan 2 tehtävää ja 4 velvoitetta, jotka on kirjattu uuteen yhdistettyyn tietopohjaan.

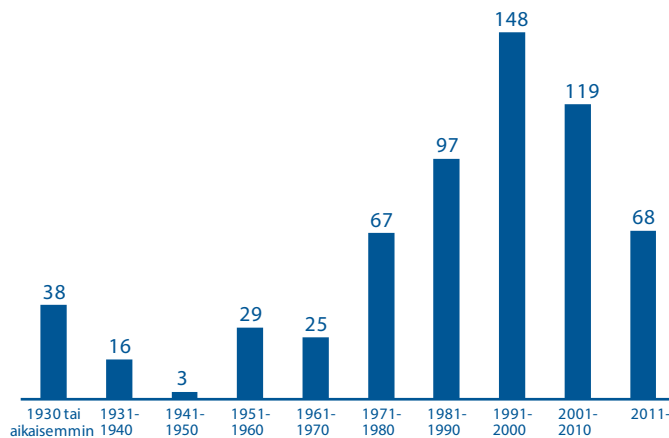
Vertailu vuoden 2012 ja vuoden 2015 kartoituksen tietopohjien välillä tuo esiin lainsäädännön rakennemuutoksen merkityksen kuntien tehtävien ja velvoitteiden arvioinnissa. Se tuo esille myös lainsäädännön monimutkaisuuden erityisesti hyvinvointipalveluissa. Tarvi- taan kuhunkin asiaan syvällisesti perehtynyt asiantuntija osoittamaan lainmuutosten keskinäiset yhteydet ja säädosmuutosten vaikutus kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajuuteen.

Näin ollen ja koska vanhan kartoituksen ja uuden kartoituksen tietojen keräämisen välillä lainsäädäntö on rakenteellisesti muuttunut, tehtävien ja velvoitteiden kehitystä ei voida luotettavasti kuvata poikkileikkauksena saatujen lukumäärien vertailulla. Kokonais- kuva tilanteesta ja myös kuntien tehtävien ja velvoitteiden kehityksestä tulee siten luoda toisaalta uuden, mahdollisimman hyvin ajan tasalle saatetun yhdistetyn kartoituksen tie- topohjan pohjalta ja toisaalta täydennyskyselyssä saatujen muutostietojen perusteella.

6.2 Tehtävien ja velvoitteiden määrän kehitys

Vuoden 2015 yhdistetystä taulukosta on saatavissa aikaisempaa vuonna 2012 kartoitusta vastaava kuva tehtävien ja velvoitteiden määrän kehityksestä viime vuosisadan alkupuol- lelta lähtien. Kehitys näkyy alla olevasta kuviosta.

Milloin tehtävä on osoitettu ensimmäistä kertaa kunnille

Elokuun 2012 jälkeen kehitys on edelleen jatkunut samansuuntaisena kuin aikaisem- min. 1990-luvun laman aikainen tehtävien lisäämisen huippusuhdanne on tietopohjan korjausten vuoksi korostunut vielä aikaisempaa enemmän ja näyttää jäävän ennätyskelli- seksi vuosikymmeneksi. Uusien tehtävien määrän kasvuvauhti kuluvalla vuosikymmenellä näyttää kuitenkin ylittävän kaikki muut vuosikymmenet. Jos 2010-luvun tähän mennessä toteutunut kasvu jatkuisi samalla vauhdilla vuoteen 2020, nousisi uusien tehtävien luku- määrä 136:een eli yli 2000-luvun kasvuvauhdin.

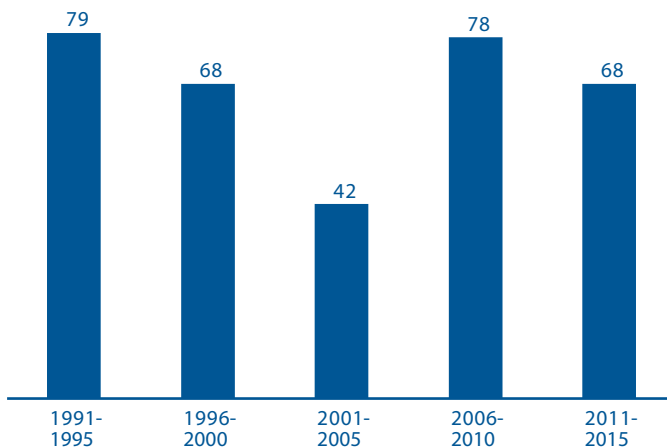
Kysymys ei kuitenkaan ole pelkästään tehtävien lukumäärästä. Lisätyt tehtävät ja velvoitteet näyttävät pääsääntöisesti olevan yhä pienempiä aikaisempaan hyvinvointivaltioon liittyviä ”täydennysosia” tai laadun parannuksia, jotka voivat aiheuttaa runsaasti kustannuksiakin mutta eivät tuo uusia olennaisia hyvinvointitehtäviä. Tällaiset täydennykset merkitsevät yhä hienojakoisempaa kuntien ohjausta sellaisissa asioissa, joita aikaisemmin ei ole tarkoin ohjattu, vaan hoidettu osana perustehtävää. Esimerkkinä tästäkin on vanhuspalvelulaki, jossa jo aikaisemmin sosiaalihuoltolain nojalla kuntien tehtävänä ollut vanhus- ja vanhustenhuoltotehtävää on tehostettu 4 uudella tai laajentuvalla tehtävällä ja 15 velvoitteella.

Huomiota voidaan kiinnittää myös siihen, mitä säännöksiä ei tarkastelukaudella ole annettu. Terveystieteidenhuoltoon liittyviä säännöksiä on annettu vain rajat ylittävän terveydenhuollon kolmesta tehtävästä, ja osana sosiaalihuoltolain uudistusta. Terveystieteidenhuoltoon liittyviä tehtäviä on muutoinkin määritelty lainsäädännössä suhteessa vähemmän kuin sosiaalihuollon tehtäviä.

Osa uusista tehtävistä perustuu selkeämmin yhteiskunnallisen ja kansainvälisen kehityksen mukanaan tuomiin uusiin haasteisiin, kuten rajat ylittävän terveydenhuollon lakisäätöistäminen tai turvaverkkoon kuulumisvelvoite.

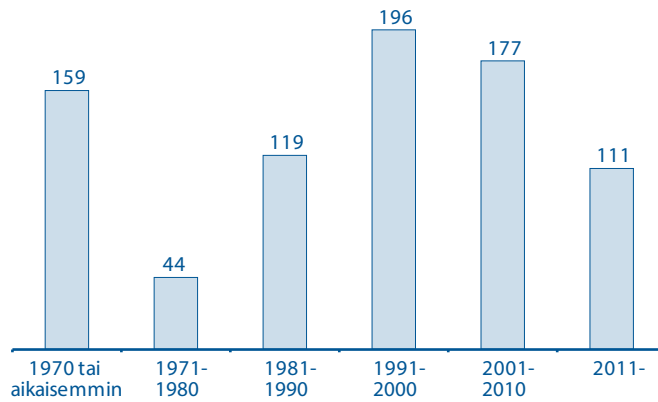
Kun tarkastellaan uusien tehtävien antamista kunnille viimeisten vuosikymmenien aikana tarkemmalla jaksotuksella viisivuotiskausittain, huomataan, että kehitys ei ole ollut aivan yhtä suoraviivainen kuin kymmenvuotiskausina. Viisivuotiskautena 2001-2005 kunnille annettiin selvästi vähiten uusia tehtäviä. Selkeää syytä sille ei ole nähtävissä. Karkeasti arvioituna näyttäisi siltä, että huonoina aikoina olisi annettu kunnille enemmän uusia tehtäviä kuin hyvinä aikoina. Huippusuhdanne oli lama-aikana 1990-luvulla, 2000-luvun alun hyvinä vuosina suunta on ollut laskeva ja 2000-luvun lopulta lähtien se taas näyttäisi nousevan.

Uudet tehtävät kunnille 1991 alkaen viisivuotiskausittain

Alla olevasta kuviosta näkyy, että myös veloitteiden antaminen kunnille noudattaa samaa kehitystä kuin tehtävien osoittaminen. Kehitys 1970-luvulta lähtien on nouseva, kunnes kääntyy laskuun 1990-luvun jälkeen. Näyttää siltä, että 2010-luvulla kehitys olisi taas kääntynyt nousuun. Tietoja ennen vuotta 1970 annettujen veloitteiden kertymisen jakaumasta ei ole kerätty takautuvasti.

Mistä lähtien velvoite tai suositus on liitetty tehtävään tai palveluun

7 Päätelmiä ja pohdintoja

Tarkasteluajanjakso on melko lyhyt ja muutosten määrä sen verran vähäinen suhteessa kokonaisuuteen, ettei voida tehdä kovin varmoja johtopäätöksiä mahdollisista kehityksen käännekohdista. Kuitenkin joitakin arvioita voi esittää sillä varauksella, että yksittäisenkin suurehkon säädösuudistuksen vaikutus on voinut ja voi vaikuttaa kehityksen kuvaan voimakkaasti.

Tehtävien ja velvoitteiden määrän kehitys

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden lukumäärän kehitystrendi ei ole viime vuosina muuttunut. Lukumääräisesti nousujohteinen kehitys on tällä vuosikymmenellä jatkunut hie-man kiihtyenkin.

Yhteiskunta ei näytä vuoden 2012 jälkeen kuitenkaan ottaneen vastatakseen suuria kokonaan uusia hyvinvointivaltiota laajentavia tehtäviä, sillä kunnille annettujen tehtävien koko näyttää pienentyneen. Suurin kustannusten lisäys kunnille on tullut valtiolta siirtyvästä työllisyyteen liittyvästä tehtävästä. Toiseksi suurimmat kustannusten lisäykset ovat tulleet kunnilla jo vanhastaan tehtävänä olleen vanhustenhuollon resursseja koskevien velvoitemuutosten kautta.

Lainsäädäntötekniikan muutos

Tehtävien ja velvoitteiden muutoksista voi alustavasti päätellä, että olisi käynnistynyt jonkinasteinen säädöstekniikan muutos. Kun sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla säädettiin tarkastelukauden alussa vanhuspalvelulaki, joka voimakkaasti lisäsi ja laajensi kuntien velvoitteita, tarkastelujakson loppupuolella säädetty sosiaalihuoltolain kokonaisuudistus niitä yhdisti. Samalla velvoitteita osin laajennettiin ja osin helpotettiin. Samoin oppilas- ja opiskeluhoitolakia säädettäessä siihen koottiin lainsäädännössä aikaisemmin hajallaan olleet oppilas- ja opiskelijahuoltoon koskevat säännökset. Toisaalta oppilas- ja opiskelijahuollon säännösten soveltamisala laajeni. Näissä säädöksissä on siten nähtävissä pyrkimys rajoittaa ainakin säännösten määrän kasvua, vaikka sisältöä edelleen on voitu laajentaa.

Kuntien kustannusten ja toimintavapauden muutos

Todellista muutosta kuntien tehtävien ja velvoitteiden kehityksessä ei näytä juuri tapahtuneen. Edelleenkin muutokset ovat enemmän kasvattaneet kuntien ja koko julkisen talouden kustannuksia kuin niitä vähentäneet. Kuntien toimintavapautta ei lisää säädosrakenteen muuttuminen, kun yhteen koottuja velvoitteita tulee joka tapauksessa edelleen noudattaa. Lainsäädännön rakenteiden yksinkertaistaminen voi jossakin määrin helpottaa säädösten soveltamista.

Lainsäädännön vaikutukset kansalaisiin ja kuntalaisiin

Tehtävien ja velvoitteiden muutokset näyttävät edelleenkin olleen valtaosin palvelutoimintaa kehittäviä ja parantavia. Tehtävien ja velvoitteiden poistuminen ja supistaminen koskevat hyvin pieniä ja kokonaisuudessa vähämerkityksisiä yksityiskohtia.

Tilannekuvan ylläpitäminen ja parantaminen

Kuntien tehtävistä ja velvoitteista on säädetty noin 1600 säännöksellä kymmenen eri ministeriön toimialalla. Kokonaiskuvaa niistä ei voi saada ilman apuvälineitä. Vuoden 2012 kartoitus ja nyt vuoden 2013 kartoitus pyrkivät luomaan kokonaiskuvan ja antamaan tietoa kehittämistä varten. Tarkoitus on, että kartoituksen sisältämät tiedot kerätään ja kehityskuva muodostetaan vastedes vuosittain osana kuntatalousohjelmaa ja julkisen talouden suunnitelmaa.

Lainsäädännön teksteihin perustuva kartoitus pyrkii kuvaamaan todellista tilannetta, mutta se on varsin yksityiskohtainen. Se koostuu talouden ohjauksen kannalta liian pienistä osista, sillä kustannusten kohdistaminen jokaiseen nykyisten säännösten sisältämään toimenpiteeseen ei ole käytännössä mahdollista. Kartoituksen tietojen kokoaminen ja yhdistäminen aikaisempiin tietoihin on myös erittäin työlästä. Suurempia kokonaisuuksia kuvaavan nykyisen virallisen tehtäväluokittelun heterogeisuus puolestaan estää sen laajamittaisemman hyödyntämisen. Tarvitaankin uudempia ja parempia keinoja kuntien tehtävien ja velvoitteiden säännösohjauksen tilannekuvan luomiseen ja kustannustietojen kytkemiseksi tehtäviin.

Meneillään olevassa Kuntatieto-ohjelmassa ollaan kartoituksen tietoja hyödyntäen rakentamassa uutta lakisäateisten tehtävien tehtävä- ja palveluluokitusta, jonka on tarkoitus palvella muun muassa kuntien taloustiedon seurantaa ja talouden ohjausta. Luokittelun käyttö voidaan tämän hetken tietojen mukaan asteittain aloittaa vuodesta 2016 alkaen. Silloin päästään kuntien talouden ohjauksessa nykyistä parempaan tilanteeseen. Nähtäväksi jää, pystytäänkö myös sääntelypolitiikkaa kehittämään siten, että tulevaisuudessa säädetäisiin kuntien tehtävistä ja velvoitteista nykyistä harvemmin säännöksin palveluittain, eikä yksittäisiä tehtäviä, tehtävien osia ja tuotantotapoja sääntelemällä.

Tulevan kehittämistyön kysymyksiä

Kuntalaisiin ulottuvien tehtävien ja palvelujen vähentäminen ja supistaminen on osoittautunut erittäin vaikeaksi. Hyvinvointivaltion palveluvalikoiman ja säädöskokonaisuuden moninaisuus ja keskinäiset riippuvuudet merkitsevät sitä, että yhden palasen poistaminen kokonaisuudesta heijastuu laajasti koko järjestelmään ja sitä kautta kuntalaisten etuihin ja oikeuksiin. Poikkeuksena tästä voi olla lähinnä yksittäisten teknisen sektorin tai kunnan muusta toiminnasta irrallisten esimerkiksi valvontatyyppisten tehtävien siirtäminen valtion tai yksityisten toimijoiden tehtäväksi. Mikäli tavoitteena on kuntien tehtävien olennainen vähentäminen, joudutaan melko nopeasti hyvinvointivaltion painopisteiden mietintään. Kysymys kuuluu, onko siihen tai tuleeko siihen todellista tarvetta ja jos tulee, ollaanko kypsiä hyvinvointipalvelujen kokonaisuuden syvällisempään uudelleen arviointiin.

Velvoitteiden vähentäminen on astetta helpompaa. Mikäli tavoitteena on palveluprosessien tehostaminen ja tuottavuuden parantaminen, monimutkaisesta säädösviidakosta voidaan pyrkiä kohti yksinkertaisempaa ja vähemmän ohjattua toimintaa tinkimättä palveluista ja niiden tavoitteista ainakaan olennaisesti. Kuitenkin suurempi jousto esimerkiksi henkilöstön kelpoisuusehtojen, ryhmäkokojen ja palvelujen saatavuuden sekä myös kuntien sisäisen toiminnan järjestämisessä tuo palveluihin mahdollisesti heterogeenisuutta, josta nyt säädösten jatkuvalla tarkentamisella on haluttu päästä eroon. Siinä mielessä myös velvoitteiden olennainen vähentäminen edellyttää sääntelypolitiikan linjan muutosta, jollaista ei toteutuneessa kehityksessä ole nähtävissä. Tältä osin kysymys kuuluu, missä määrin erilaisuutta voidaan suvaita nykyistä enemmän. Edellyttääkö perustuslaissa turvattu perusoikeuksien toteutuminen näin yksityiskohtaista sääntelyä? Onko niin, että lainsäädännön yksityiskohtaisuuden lisääntyessä myös perustuslain edellyttämä yhdenvertaisuusvaatimus ikään kuin automaattisesti tiukentuu?

Liite 1 Kunnille vuoden 2012 elokuun jälkeen annetut uudet tehtävät

Ministeriö	Tehtävän nimi lainsäädännössä	Laki , johon tehtävä perustuu	Voimaan- tulovuosi
Maa- ja metsätalousministeriö	Alkutuotantopaikan hyväksyminen	Elintarvikelaki, muutos (365/2013)	2013
Maa- ja metsätalousministeriö	Jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset	Elintarvikelaki, muutos (365/2013)	2013
Maa- ja metsätalousministeriö	Kunnaneläinlääkärin suorittama hyväksytyjen sperman keräysasemien, alkioiden keräys- ja tuotantoryhmien ja spermavarastojen valvonta	Eläintutilaki (441/2013) 54 § 2 momentti	2014
Oikeusministeriö	Asiantuntija-avustajat lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevien riitojen sovittelua varten	Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, uusi 3 A luku (11.4.2014/315)	2014
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Oppilaskunta perusopetuksessa	Perusopetuslaki (628/1998) 47 a §	2014
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus	Lukiolaki (629/1998) 1 §	
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Omavalvonta	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) 23 §	
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Valvotut tapaamiset	Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 27 §	2015
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Rajat ylittävä terveydenhuolto; kotikuntaa vailla olevien henkilöiden terveydenhuolto	Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta (1201/2013) 20 §	2014
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Rajat ylittävä terveydenhuolto; kunnan järjestettävä terveyspalvelut EU-kansalaisille, jotka hakeutuvat Suomessa hoitoon	Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta (1201/2013) 6 § 25 §	2014
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Rajat ylittävä terveydenhuolto; kolmansista maista tulevien työntekijöiden terveydenhoito	Ulkomaalaislain muutos (1218/2013)	2014
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaaminen; ammattihenkilöstön velvollisuus tietojen kirjaamiseen	Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015 4 §	2015
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Tahdosta riippumaton psykiatrinen hoito, hoitavan sairaalan ulkopuolisen lääkärin arvio	Mielenterveyslaki (1116/1990), 12 a ja 12 b § lisätty lailla (438/2014)	2014
Työ- ja elinkeinoministeriö	Työttömän ohjaus monialaiseen yhteispalveluun	Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014), 2§	2015
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kartoitujasko, monialaisen työllistymissuunnitelman laatiminen, seuranta ja tarkistaminen	Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014), 3-4§	2015
Valtiovaraministeriö	Kuntastrategian laatiminen ja tarkistaminen	Kuntalaki (410/2015) 37 §	2017
Valtiovaraministeriö	Nuorisovaltuuston asettaminen ja sen toimintaedellytysten turvaaminen	Kuntalaki (410/2015) 26 §.	2017
Valtiovaraministeriö	Turvallisuusverkon käyttövelvoite	Laki julkisen hallinnon turvallisuusverkko-toiminnasta (10/2015) 3 §	2015
Ympäristöministeriö	Luvan myöntäminen tarkkailuun toisen alueella	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 171 §	2014
Ympäristöministeriö	Säännöllisen valvonnan valvontasuunnitelman ja -ohjelman laadinta ja määräaikaistarkastusten tekeminen	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 168 §	2014
Ympäristöministeriö	Tarkastus onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 169 §	2014
Ympäristöministeriö	Ääniympäristön laadun edistäminen	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 150 §	2014

Liite 2 Laajentuneet tehtävät

Ministeriöt	Tehtävän nimi lainsäädännössä sille annetun nimikkeen mukaisesti	Laki, johon tehtävä perustuu
Liikenne- ja viestintäministeriö	Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen	Viestintämarkkinalaki 233 § ja 235 § (917/2014)
Oikeusministeriö	Yhdenvertaisuussuunnittelu	Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 5-7 §
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus	Perusopetuslaki (628/1998) 4 a §
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Esioptukseen osallistuminen	Perusopetuslaki (628/1998) 26 a § 1040/2014
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskelijakunta lukiokoulutuksessa	Lukiolaki (629/1998) 27 § (1268/2013)
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhuollon järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 2 § (980/2012)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Hyvinvointia edistävien neuvontapalvelujen järjestäminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 12 §
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Pitkäaikaisen hoidon toteuttamisen periaatteet	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta (1351/2014), lain 14 §
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Kuntien vastuu pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta	Työttömyysturvalaki (1290/2002) 14 luku 3 §
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Neuvonta ja ohjaus	Sosiaalihuoltolaki 6 §
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Kotipalvelu	Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 19 §
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Sosiaalinen kuntoutus	Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) 17 §
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 (36§)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Omavalvonta	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 (47§)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Lapsen tapaaminen ja tapaamisen kirjaaminen asiakassuunnitelmaan.	Lastensuojelulaki (417/2007) 29 §
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuksien järjestäminen	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) 11 luku 1§
Valtiovarainministeriö	Vammaisneuvoston asettaminen ja sen toimintaedellytysten turvaaminen	Kuntalaki 28 §. Eduskunta hyväksyy lain maaliskuussa, vahvistamatta. Tarkoitus tulla voimaan 1.5.2015, mutta ko. pykälää sovellettiin 1.6.2017 lukien.
Ympäristöministeriö	Kaavoitusmittauksen valvonta	Maankäyttö- ja rakennuslaki MRL 54b§

Liite 3 Uudet veloitteet

Ministeriöt	Tehtävän nimi lainsäädännössä sille annetun nimikkeen mukaisesti	Laki , johon tehtävä perustuu	Veloitteen sisältö
Liikenne- ja viestintäministeriö	Kartoitus palvelutason määrittämiseksi	Joukkoliikennelain (869/2009) 57 § 2 momenttiin tehty lisäys (177/2015)	i) Tiedon antamisveloite määritelty
Maa- ja metsätalousministeriö	Alkutuotantopaikan hyväksyminen	Elintarvikelaki, muutos 365/2014	e) Palvelun saatavuus määrääjassa tai muilla kriteereillä määritelty
Oikeusministeriö	Asiantuntijapalvelujen järjestäminen lapsen huoltoa ja tapaamisoi-keutta koskevien riitöiden sovittelua varten	Laki lapsen huollosta ja tapaa-misoikeudesta, uusi 3 a luku (11.4.2014/315)	c) Henkilöstön kelpoisuus määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (valmentava koulutus)	Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998)	j) Muu veloite: opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus	Perusopetuslaki (628/1998) 4 a §	h) Viranomaisyhteistyöveloite määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Oppilaskunta perusopetuksessa	Perusopetuslaki (628/1998) 47 a §	f) Veloite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lisäopetus	Perusopetuslaki (628/1998) Asetus 294/2014 veloite muuttunut	j) Muu veloite: opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Kansanopistot	Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998) 4 §	f) Veloite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lasten päivähoiton järjestäminen	Varhaiskasvatuslaki (36/1973)	g) Asiakasyhteistyöveloite määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lasten päivähoiton järjestäminen	Varhaiskasvatuslaki (36/1973)	f) Veloite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lasten päivähoiton järjestäminen	Varhaiskasvatuslaki (36/1973)	h) Viranomaisyhteistyöveloite määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lasten päivähoiton järjestäminen	Varhaiskasvatuslaki (36/1973)	j) Muu veloite: lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja sen seuranta
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lasten päivähoiton järjestäminen	Varhaiskasvatuslaki (36/1973)	j) Muu veloite: varhaiskasvatuk-sen arviointi
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Päiväkotihoido	Varhaiskasvatuslaki (36/1973)	b) Palvelujen käyttäjien ryhmäkoko määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lukiokoulutus nuorille	Lukiolaki (629/1998)	j) Muu veloite, opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Lukiokoulutus nuorille	Lukiolaki (629/1998) (1268/2013) 21 § 2 mom	f) Veloite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus	Lukiolaki (629/1998)	j) Muu veloite: Koulutuksen arviointi
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus	Lukiolaki (629/1998)	j) Muu veloite: valtakunnalliset tavoitteet
Opetus- ja kulttuuri-ministeriö	Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus	Lukiolaki (629/1998)	c) Henkilöstön kelpoisuus määritelty Ohje: Viran kelpoisuusehdot tai viranhaltijan oikeus toimia ao. tehtävässä on määritelty

Ministeriöt	Tehtävän nimi lainsäädännössä sille annettun nimikkeen mukaisesti	Laki, johon tehtävä perustuu	Velvoitteen sisältö
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus	Lukiolaki (629/1998)	f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritely
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus	Lukiolaki (629/1998)	j) Muu velvoite: opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävä lukiokoulutukseen valmistava koulutus	Lukiolaki (629/1998)	j) Muu velvoite: opetussuunnitelman yleiset perusteet
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §	e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määritely
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalveluiden järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §	c) Henkilöstön kelpoisuus määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 15 §	j) Muu velvoite: palvelutarpeiden arviointi
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 16 §	f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritely (palvelusuunnitelma)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 17 §	j) Muu velvoite: vastuuyöntekijän määrääminen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Päätöksenteko sosiaalipalveluista ja myönnettujen palvelujen järjestäminen 3 k:n kuluessa	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 18 §	e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määritely (3 kk)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Velvollisuus järjestää avohuollon tukitoimia viipymättä	Lastensuojelulaki (417/2007) 34 §	e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Rajat ylittävä terveydenhuolto; kunnan järjestettävä terveyspalvelut EU-kansalaisille, jotka hakeutuvat Suomessa hoitoon	Laki rajat ylittävästä terveydenhuollosta (1201/2013) 6 § 25 §	h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmän ylläpitäjän omavalvontasuunnitelma	Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007) 19 h § (250/2014)	j) Muu velvoite: tietoturvaan, tietosuojaan ja tietojärjestelmien käyttöön liittyvän omavalvontasuunnitelman laatiminen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Neuvonta ja ohjaus	Sosiaalihuoltolaki	h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki	j) Muu velvoite: Mahdollisuus yhteisen suunnitelman tekemiseen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki	f) Velvollisuus toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki	h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Omavalvonta	Sosiaalihuoltolaki	j) Muu velvoite: Henkilöstön ilmoitusvelvollisuus
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Sosiaalihuoltoa koskeva päätöksenteko	Sosiaalihuoltolaki	c) Henkilöstön kelpoisuus määritely
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kartoitusjakso, monialaisen työllistymissuunnitelman laatiminen, seuranta ja tarkistaminen	Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014), 3-4§	j) Muu velvoite: riittävä määrä henkilöstöä

Ministeriöt	Tehtävän nimi lainsäädännössä sille annetun nimikkeen mukaisesti	Laki , johon tehtävä perustuu	Velvoitteen sisältö
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kartoitusjakso, monialaisen työllistymissuunnitelman laatiminen, seuranta ja tarkistaminen	Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014), 3-4§	j) Muu velvoite: Toimintaa johtavien henkilöiden nimeäminen
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kartoitusjakso, monialaisen työllistymissuunnitelman laatiminen, seuranta ja tarkistaminen	Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014), 3-4§	h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritelty
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kartoitusjakso, monialaisen työllistymissuunnitelman laatiminen, seuranta ja tarkistaminen	Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014), 3-4§	j) Muu velvoite: vähintään yksi yhteinen toimipiste alueella
Valtiovarainministeriö	Johtajasopimus	Kuntalaki 42 §	j) Muu velvoite: johtajasopimus
Valtiovarainministeriö	Sidonnaisuusilmoitusrekisterin ylläpito	Kuntalaki 84 § 4 mom.	j) Muu velvoite: sidonnaisuusrekisterin ylläpito
Ympäristöministeriö	Säännöllisen valvonnan valvontasuunnitelman ja -ohjelman laadinta ja määräaikaistarkastusten tekeminen	Ympäristönsuojelulaki	f) Velvoite toimintaa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty

Liite 4 Laajentuneet veloitteet

Ministeriöt	Tehtävän nimi lainsäädännössä sille annetun nimikkeen mukaisesti	Laki , johon tehtävä perustuu	Veloitteen tai suosituksen sisältö
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhuollon järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §	f) Veloitte toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritely
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhuollon järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §	h) Viranomaisyhteistyöveloitte määritely
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhuollon järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §	j) Muu veloitte: opiskeluhuollon rekisterit
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Opiskeluhuollon järjestäminen	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 9 §	j) Muu veloitte: Opiskeluhuollon kertomukset
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Perhehoito	Perhehoitolaki 263/2015 256/2014 (3 §, 7 § ja 10)	b) Palvelujen käyttäjien ryhmäkoko määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ammatillinen perhehoito	Perhehoitolaki 263/2015 256/2014 (4 §, 8 § ja 11 §)	b) Palvelujen käyttäjien ryhmäkoko määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 4 §	h) Viranomaisyhteistyöveloitte määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 5 §	f) Veloitte toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritely(Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 6 §	j) Muu veloitte: palvelujen laadun ja riittävyyden seuranta
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 9 §	j) Muu veloitte: osoitettava riittävät resurssit
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 10 §	j) Muu veloitte: hankittava riittävä asiantuntemus
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 8 §	j) Muu veloitte: kielellisten oikeuksien turvaaminen,
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 20 §	a) Henkilöstömäärä määritelty Toimintayksikössä oltava riittävä henkilöstö
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 21 §	j) Muu veloitte: toimintayksikön johtaminen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukeminen sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista huolehtiminen	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 22 §	j) Muu veloitte: Toimintayksikön toimitilat

Ministeriöt	Tehtävän nimi lainsäädännössä sille annetun nimikkeen mukaisesti	Laki , johon tehtävä perustuu	Velvoitteen tai suosituksen sisältö
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytykset	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalvelusta annetun lain muuttamisesta (1351/2014), lain 14, 14 a ja 15 a §	f) Velvoite toimintaa koskevan suunnitelman tekemiseen määriteltä: selvitys mahdollisuudesta vastata palvelutarpeeseen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Omaavunonta	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 (47§)	f) Velvoite toimintaa koskevan suunnitelman tekemiseen määriteltä
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Terveydenhuoltolaki 32 §, muutettu lailla 1303/2014	h) Viranomaisyhteistyö määriteltä
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kuntoutus-, koulutus- tai työntekemahdollisuuksien järjestäminen	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) 11 luku 1§	e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määriteltä
Työ- ja elinkeinoministeriö	Kuntoutus-, koulutus- tai työntekemahdollisuuksien järjestäminen	Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) 11 luku 1§	j) Muu velvoite: työllistymisvelvoitteen nojalla järjestettävän työsuhteen kesto ja työaika määriteltä
Ympäristöministeriö	Kaavoitusmittauksen valvonta	Maankäyttö- ja rakennuslaki MRL 54b§	c) Henkilöstön kelpoisuus määriteltä

Liite 5 Supistetut tehtävät

Ministeriöt	Tehtävän nimi	Laki , johon tehtävä perustuu	Huomioita
Maa- ja metsätalousministeriö	Kunnaneläinlääkärin suorittamat eläintaudin leviämisen estämiseen ja hävittämiseen liittyvät toimet	Eläintautilaki 20 ja 22 §, 23 §:n 2 momentti, 24 §:n 3 momentti, 25 §, 26 §:n 3 momentti, 30 §:n 1 momentti, 31 §, 34 §:n 1 momentti, 36 §:n 1 momentti, 37 §:n 2 momentti, 41 §:n 3 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 44 §	Hallinnollisten päätösten siirto valtion viranomaisille.
Maa- ja metsätalousministeriö	Maataloustuotteiden kaupan pitämisen vaatimuksiin liittyvät kuntien tarkastukset	Maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annettu laki (999/2012) 58 c §	Oliiviöljyn kaupan pitämisen vaatimusten ja muna-alan tuotteiden tuotantotapaan liittyvät tarkastukset siirretty valtion viranomaisille)
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytykset	Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta (1351/2014), lain 14, 14 a ja 15 §	Tiukennetut kriteerit merkitsevät tehtävän supistumista. Palvelu tulee hoitaa toisaalla palveluketjussa. Palveluketju kevenee.
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Kuntouttava työtoiminta;	Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001) 13 §	Viikottaisen keston lyhentäminen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Toimeentulotuen myöntäminen	Laki toimeentulotuesta(1412/1979) 4 §, HE 358/2014 käsittelyssä eduskunnassa	Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksatus, tehtävän siirto kunnilta Kansaneläkelaitokselle

Liite 6 Elokuun 2012 jälkeen säädöksistä poistettuja kuntien tehtäviä

Ministeriöt	Tehtävän nimi Mitkä tehtävät on lainsäädännöstä pois- tettu?	Laki , johon tehtävä perustuu	Kustannus- tai sääs- tövaikutukset euroi- na a.o. lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan	Huomioita
Liikenne- ja viestintä- ministeriö	Kunnallisista satamajär- jestyksistä annetun lain mukaiset tehtävät Poistui velvoite hankkia valtioneuvoston hyväk- syntä sataman perusta- miselle. Nykyiset satamat voivat yhtiöittää toimin- tansa. Samalla poistettiin vaatimus kunnallisista satamajärjestyksistä.	Laki 1213/2014 yksityisis- tä yleisistä satamista an- netun lain sekä kunnalli- sista satamajärjestyksistä ja liikennemaksuista an- netun lain kumoamises- ta Satamalainsäädännön kumoaminen	Vähentää hieman sata- miin kohdistuvaa hallin- nollista työtä.	Laki ja tehtävät eivät mukana v 2013 kartoi- tuksessa. Tehtävien siirto sata- mayhtiöille. Muutoksen jälkeen satamajärjestyk- set hyväksyy satamayhti- ön hallitus.
Opetus- ja kulttuuri- ministeriö	Ammattikorkeakoulun ylläpitäminen ja kun- nan omarahoitusosuus ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin	Ammattikorkeakoulu- laki 932/2014 Laki ope- tus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta	Kuntien kustannusvas- tuut vähenivät 454,6 milj. euroa, siirto valtiolle. Vastaavasti pienennetty muita valtionrahoituksia kunnille.	Tehtävät ammattikor- keakouluosakeyhtiöille. Rahoitusvastuu valtiolle kustannusneutraalisti.
Sosiaali- ja terveystoimi- ministeriö	Kuntoutuksen asiakasyh- teistyöryhmien järjestä- minen ja siihen liittyvät tehtävät ja velvoitteet	Laki kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä 497/2003, kumottu lailla 1220/2014	Kuntien kustannukset vä- henevät 3,5 milj. euroa	Tehtävä poistettiin lain- säädännöstä.
Sosiaali- ja terveystoimi- ministeriö	Kunnan kemikaalival- vontaviranomainen Kemikaalivalvonta- viranomaisvalvonta pois- tui kunnilta	Vanha kemikaalilaki (744/1989) 7 §, kumottu lailla (599/2013)	Kuntien kustannukset -0,375 milj. euroa	Tehtävä siirtyi valtion vi- ranomaisille
Sosiaali- ja terveystoimi- ministeriö	Ennakkolupa hoitoon ha- keutumiseen EU- tai ETA- alueella tai Sveitsissä	Terveystoimilaki 56 §, kumottu lailla 2020/2013, tehtävä siirtyi Kelalle		Tehtävä on siirtynyt Kansaneläkelaitokselle
Ympäristöministeriö	Vuokramäärityksen val- vonta ARA-asunnoissa	Laki vuokra-asuntolai- nojen ja asumisoikeus- talolainojen korkotuesta (604/2001) 13 § ja arava- rajoituslaki (1190/1993) 7 §	Säästöt kunnissa noin 8htv / vuosi eli 0,480 milj euroa.	Vuokravalvonta on 1.1.2014 poistunut kuntien tehtävänä Omakustannusvuokrien määrityksen valvonta siirtyi kunnista valtiolle / ARA:lle.

Liite 7 Velvoitteiden vähentyminen

Ministeriöt	Tehtävän nimi	Laki , johon tehtävä perustuu	Velvoitteen tai suosituksen sisältö
Maa- ja metsätalousministeriö	Vesihuollon yleinen kehittäminen	Vesihuoltolaki (119/20001) 5 §	f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen	Kirjastolaki 904/1998. Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009.	c) Henkilöstön kelpoisuus määriteltä
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki (1304/2014) 42 §	c) Henkilöstön kelpoisuus määriteltä
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Toiminnanharjoittajan velvollisuus osoittaa käyttämänsä mittausmenetelmien luotettavuus	Terveystieteiden lakia (763/1994) 49 §, muutettu 1.3.2015	j) Muu velvoite: velvoite hyväksyä ulkopuolinen asiantuntija

Liite 8 Velvoitteisiin perustuvien menettelytapojen helpottaminen

Ministeriöt	Tehtävän nimi lainsäädännössä	Laki , johon tehtävä perustuu	20. Mikä on velvoitteen tai suosituksen sisältö?
Liikenne- ja viestintäministeriö	Joukkoliikenteen palvelutason määrittäminen	Joukkoliikennelain (869/2009) 57 § 2 momentti (177/2015)	i) Tiedon antamisvelvoite määritely
Maa- ja metsätalousministeriö	Toimijoiden ja laitosten valvonta	Laki eläimistä saatavista sivutuotteista HE 235/2014	j) Muu velvoite: Valvonta ja toimijoiden rekisteröinti
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (valmentava koulutus) Uusi velvoite	Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998)	j) Muu velvoite: Opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Lukiokoulutus nuorille	Lukiolaki (629/1998)	j) Muu velvoite: Opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Lisäopetus	Perusopetuslaki (628/1998) Asetus 294/2014 velvoite muuttunut	j) Muu velvoite: Opiskelijavalinnan yhteiset menettelyt
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Valvonta	Perhehoitolaki 263/2015 256/2014 (22 §)	i) Tiedon antamisvelvoite määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Kotipalvelu ym. sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut	Sosiaalihuoltolaki	j) Muu velvoite: Palvelusetelin arvon määrittämiseen liittyvät menettelyt
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 (36§)	e) Palvelun saatavuus määrääjässä tai muilla kriteereillä määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 (39§)	j) Muu velvoite: Asiakassuunnitelman tekeminen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 (42§)	c) Henkilöstön kelpoisuus määritely
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 39 §	j) Muu velvoite: Mahdollisuus yhteisen suunnitelman tekemiseen
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	Palvelutarpeen arviointi	Sosiaalihuoltolaki 1304/2014 39 §	f) Velvollisuus toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritely (Suunnitelma omaisten tukemiseksi)
Valtiovainministeriö	Tietojen saatavuus yleisessä tietoverkossa ja ilmoitusten julkaiseminen	Kuntalaki 108 § ja 109 § (410/2015)	i) Tiedon antamisvelvoite määritely
Ympäristöministeriö	Hulevesien hallinnan järjestäminen asemakaava-alueella.	Maankäyttö- ja rakennuslaki MRL 103 i §	f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritely

Kuntien tehtäviä ja velvoitteita koskeva kartoitus

Ohje: Kukin ministeriö vastaa kyselyyn toimialallaan sen lainsäädännön osalta, josta ministeriö on esittelyvastuussa valtioneuvostolle. Tarvittaessa vastuuministeriö voi pyytää tietoja muulta ministeriöltä, jonka toimialaan kuuluvista asioista ao. lainsäädännössä säädetään.

Ministeriöiden tulee huolehtia, että vastaus kattaa kaikki kuntien tehtävät ja velvoitteet niiden vastuualueelta jäljempänä mainitulla aikavälillä säädetyssä lainsäädännössä. On huomattava, että kuntien tehtäviä ja erilaisia velvoitteita koskevia säädöksiä on tyyppilisten kuntapalvelujen lisäksi hyvin laajalti lainsäädännössä eri hallinnonaloilta. Esimerkiksi: vaalien järjestäminen (OM), kuntien tehtävät veronsaajina (VM), tietohallintolaissa säädetyt tehtävät (VM).

Tässä kyselyssä kuntien tehtävinä pidetään myös kuntayhtymille säädetyt tehtävät ja velvoitteita.

Lisätietoja kyselyn sisällöstä antavat kunkin ministeriön kyselyä varten nimeämät yhdyshenkilöt sekä ylliohtaja Sija Hiironniemi, puh. 02955 30220, ja finanssineuvos Hannele Savioja, puh. 02955 30295 sekä kyselyn teknisestä toteutuksesta osastosihteeri Kirsi Seppänen, puh. 02955 30495.

Vastausten pohjana käytetään lakeja, jotka ovat tulleet voimaan 15.8.2012 jälkeen sekä lakeja, jotka eduskunta on hyväksynyt 13.3.2015 mennessä. Kun kyselyyn vastaamisen määräaika kuitenkin on taloussuunnitelmien aikataulujen vuoksi 6.3.2015, laaditaan vastaukset siihen mennessä eduskunnassa vielä keskeneräisistä lakiesityksistä hallituksen esityksen perusteella. Mahdolliset eduskunnan hallituksen esitykseen tekemät muutokset korjataan vastauksiin vastausten tarkistuskierroksen yhteydessä.

Jokaisesta lakeihin sisällyvästä tehtävästä kaikkine siihen liittyvine velvoitteineen laaditaan ja lähetetään erillinen vastaus. Vastaus annetaan siitä riippumatta, onko kyseinen tehtävä ollut aiemmassa laissa ja kartoituksessa mukana vai ei. Tämä mahdollistaa tietojen aukottoman kokoamisen päivitettävään tiedostoon.

Webropol-kyselyyn tehty yksittäistä vastausta on mahdollista tarkastella kokonaisuutena ennen kuin se lähetetään eteenpäin. Sen jälkeen vastauksen muuttaminen vastaajan toimenpitein ei enää onnistu.

Laajoja, runsaasti kunnille annettuja tehtäviä koskevaa lainsäädäntöä koskevien vastausten laatijoille suositellaan, kyselyyn vastaamisen ja tehtäväkokonaisuuden jäsentämiseksi, että tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet ensin nimettäisiin ja järjestettäisiin ja vasta sitten vastattaisiin kyselyyn. On hyödyllistä edetä laki kerrallaan ja ryhmitellä kyselyyn ilmoitettavat tehtävät ja velvoitteet niin, ettei vastauksiin tule päällekkäisyyksiä.

Vastaukset voidaan tarvittaessa valmistelevalti tehdä ja koota kyselyn liitteenä toimitettavaan excel-pohjaan (lite), jolloin niiden keskinäistä yhteismittaisuutta on ministeriössä helpompi tarkastella. Excel-taulukkoa ei palauteta valtiovarainministeriölle.

Vastaukset pyydetään antamaan viimeistään 6.3.2015.

Vastaava taho:

- Oikeusministeriö
- Sisäasiainministeriö
- Puolustusministeriö
- Valtiovarainministeriö
- Opetus- ja kulttuuriministeriö
- Maa- ja metsätalousministeriö
- Liikenne- ja viestintäministeriö
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Sosiaali- ja terveysministeriö
- Ympäristöministeriö
- Suomen Kuntaliitto

Vastaajan yhteystiedot

Ministeriön vastauksen vastuuhenkilön (esim. lainsäädäntöjohtaja) yhteystiedot

Titteli

Nimi

Puhelin

Sähköposti

Kyselylomakkeen vastaajan yhteystiedot (jos eri henkilö kuin edellä)

Titteli

Nimi

Puhelin

Sähköposti

1. Tehtävän nimi lainsäädännössä sille annetun nimikkeen mukaisesti (tarvittaessa erikseen rinnakkaisnimike tai lyhyt selvennys)

Kuntaliitto ei vastaa tähän kysymykseen

Ohje: Tehtävällä tässä kyselyssä tarkoitetaan laissa tai asetuksessa mainittua asiakkaille suunnattua tehtävää tai palvelua, joka kuntien tulee toteuttaa tai jota kunnat voivat toteuttaa lainsäädännössä mainituin ehdoin. **Asiakkaana voivat olla kuntalaiset, ihmiset kuntalaisuudesta riippumatta, yritykset, valtion viranomaiset ja muut kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot.**

2. Tehtävän numero nykyisen kuntien talous- ja toimintatilaston luokituksen mukaan

(Kuntaliiton vastaaja: siirry tämän kysymyksen jälkeen kysymykseen numero 28)

- 110 Yleishallinto
- 201 Sosiaali- ja terveystoimen hallinto
- 204 Lasten päiväkotihoido
- 205 Lasten perhepäivähoito
- 207 Muu lasten päivähoito
- 212 Lastensuojelun laitos- ja perhehoito
- 217 Muut lasten ja perheiden palvelut
- 220 Vanhusten laitospalvelut
- 225 Vammaisten laitospalvelut
- 230 Vammaisten työllistämistoiminta
- 235 Kotipalvelut
- 240 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut
- 245 Päihdehuolto
- 250 Perusterveydenhuolto (investoinnit)
- 253 Perusterveydenhuollon avohoito (pl. hammashuolto)
- 254 Perusterveydenhuollon hammashuolto
- 256 Perusterveydenhuollon vuodeosastoito
- 260 Erikoissairaanhoito
- 270 Ympäristöterveydenhuolto
- 290 Muu sosiaali- ja terveystoimi
- 301 Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto
- 304 Esiopetus (opetus- ja sosiaalitoimessa)
- 305 Perusopetus
- 310 Lukiokoulutus
- 315 Ammatillinen koulutus
- 320 Ammattikorkeakoulutoiminta
- 325 Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö
- 327 Muu vapaa sivistystyö
- 335 Taiteen perusopetus
- 345 Muu opetustoimi
- 350 Kirjastoitoimi
- 355 Liikunta ja ulkoilu
- 360 Nuorisotoimi
- 370 Museo- ja näyttelytoiminta
- 375 Teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta
- 385 Musiikkitoiminta
- 390 Muu kulttuuritoiminta
- 410 Yhdyskuntasuunnittelu
- 420 Rakennusvalvonta
- 440 Ympäristön huolto
- 460 Liikenneväylät
- 470 Puistot ja yleiset alueet
- 480 Palo- ja pelastustoimi
- 515 Oikeudenhoito ja turvallisuus
- 520 Lomituspalvelut
- 535 Toimitila- ja vuokrauspalvelut
- 545 Sisäiset palvelut

- 555 Elinkeinoelämän edistäminen
- 610 Vesihuolto
- 620 Energiahuolto
- 625 Jätehuolto
- 630 Joukkoliikenne
- 640 Satama
- 660 Maa- ja metsätilat
- 669 Muu liikeluonteinen toiminta
- 690 Muu toiminta

3. Laki ja pykälä, johon tehtävä perustuu sekä asetuskokoelman numero

4. Mikä on tehtävän säädösperusteinen velvoittavuus

Ohje: Jäljempänä oleva ryhmittely perustuu ns. normihanketyöryhmän luokitteluun (VM:n julkaisu 13/2011). Kysymyksen tarkoituksena on selvittää, mikä on kuntien liikumavara palvelujen järjestämisessä säädösten puitteissa.

- a) Tehtävä on lakisääteinen, mutta kunnalle vapaaehtoinen. Toiminnan käynnistäminen on kunnan harkinnassa. Käynnistäminen saattaa kuitenkin edellyttää valtion viranomaisen järjestämis-tms. lupaa. Esimerkki: lukikoulutus
- b) Tehtävä on lakisääteinen ja määrärahasidonnainen. Kunnan on järjestettävä tehtävä, mutta siihen käytettävät voimavarat ja tehtävän laajuus ovat kunnan harkinnassa Ohje: Määrärahasidonnaisuus tarkoittaa sitä, että toteutuksen laajuus riippuu kunnan siihen varaamasta määrärahasta. Tähän kohtaan kuuluvat muun muassa useat tehtävät, jotka kuuluvat peruspalveluiden valtionosuuden piiriin. Esimerkki: kirjastopalvelut
- c) Tehtävä on lakisääteinen ja määrärahasta riippumaton. Kunnan on järjestettävä tehtävä määrärahasta riippumattomana subjektiivisena oikeutena. Esimerkki: lasten päivähoito
- d) Tehtävä on lakisääteinen ja tarvesidonnainen. Kunnan on järjestettävä tehtävä, jos laissa säädetyt tarvetta osoittavat perusteet täyttyvät. Esimerkki: kaavoitus
- e) Tehtävä on lakisääteinen toimeksiantotehtävä, jonka kunta voi ottaa sopimuksen nojalla hoitaakseen. Esimerkki: talous- ja velkaneuvonta
- f) Tehtävä on lakisääteinen ja velvoittava, eikä se kuulu mihinkään em. luokista. Esimerkki: pelastuslaitoksen velvollisuus huolehtia öljyntorjunnasta; verotuskustannuksiin osallistuminen

5. Milloin tehtävä on ensi kertaa osoitettu kunnille?

- 1930 tai aikaisemmin
- 1931-1940
- 1941-1950
- 1951-1960
- 1961-1970
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

6. Onko kysymyksessä uusi vai vanha tehtävä kunnille?

(Jos vastaat uusi, kysely siirtyy kysymykseen 6a, jos vastaat vanha, kysely siirtyy kysymykseen 7)

- Uusi
- Vanha

6a. Jos kysymyksessä on uusi tehtävä, tehtävään perustuvan säädöksen voimaantulo vuosi

- 2012
- 2013
- 2014
- 2015
- 2016
- 2017

7. Merkitseekö tehtävän sisältyminen lakiin sitä, että

- Tehtävä pysyy ennallaan
- Tehtävä laajentuu
- Tehtävä supistuu
- Tehtävän toteuttaminen helpottuu

8. Onko lakia, johon tämä tehtävä sisältyy, muutettu siten, että siitä on kokonaan poistettu kunnille asetettuja tehtäviä?

- Ei
- Kyllä. Mitkä tehtävät on lainsäädännössä poistettu?

9. Mitkä ovat tehtävästä tai säädöksen sisältämästä tehtäväkokonaisuudesta aiheutuneet kustannus- tai säästövaikutukset euroina ao. lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan?

Ohje: Vastaus miljoonina euroina

9.a. Jos kustannukset tai säästövaikutukset on arvioitu useampia tehtäviä sisältävää tehtäväkokonaisuutta koskien, mitkä tehtävät siihen sisältyvät?

10. Mikä on tehtävän tai palvelun luonne palvelutarpeen luonteen mukaan? Tehtävä on

- a) Peruspalvelu Ohje: Peruspalvelulla tässä kyselyssä tarkoitetaan peruspalveluohjelman mukaisia peruspalveluja eli sellaisia erityislainsäädäntöön perustuvia kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevia palveluja, joihin kunnat saavat valtionosuutta.
- b) Muu hyvinvointipalvelu
- c) Infrastruktuurin kehittäminen ja ylläpito
- d) Yritys- ja kehittämisspalvelu Ohje: Kehittämisspalvelulla tässä kyselyssä tarkoitetaan lakisääteisä kunnan tai kuntien yritysten tai elinkeinojen kehittämisen, valvontaan tai rahoitukseen liittyviä tehtäviä ja muita niihin verrattavia tehtäviä.
- e) Hallinnon sisäistä toimintaa Ohje: Hallinnon sisäisellä tehtävällä tässä kyselyssä tarkoitetaan kuntien yleishallintoon kuuluvia tehtäviä, valtio-kuntasuhteeseen liittyviä tehtäviä ja muita hallinnon sisäisiä tehtäviä
- f) Muu, mikä? Ohje: Luonteeltaan edellä oleviin luokkiin soveltumaton palvelu tai tehtävä.

11. Mikä on tehtävän tai palvelun luonne nykyisen lainsäädännön pohjalta arvioituna, ryhmiteltynä palvelun käyttöiheyden ja palvelun tarjonnan etäisyyden mukaan?

Ohje: Tällä kysymyksellä on tarkoitus saada käsitys palvelujen jakaantumisesta palvelujen luonteen mukaan jäljempänä olevan luokittelun mukaisesti. Koska palveluverkon määrittely kuuluu kunnan toimivaltaan, kysymyksellä ei ole tarkoitettu ohjata palveluverkkojen muodostumista lähitulevaisuudessa. Palvelujen läheisyysluokittelu on laadittu tätä kyselyä varten Suomen Kuntaliiton lähipalveluja koskevien oppaiden (2012 ja 2014) jaottelua hyödyntäen. Lähipalvelu on tässä kyselyssä eriytetty kahteen alakohtaan kyselyn erottavuuden parantamiseksi.

- 1. Lähipalvelu kotiin tarjottuna palveluna Ohje: Kotiin tarjottuna palvelulla tarkoitetaan tässä kyselyssä päivittäin tai toistuvasti käytettävää palvelua, joka tuodaan asiakkaan kotiin tai kodin välittömään vaikutuspiiriin (esim. postilaatikko)
- 2. Muu lähipalvelu Ohje: Lähipalveluja väestö tai ainakin osa asukkaista käyttää toistuvasti tai jopa päivittäin. Lähipalvelut tarjotaan kuntalaisten lähiympäristössä. Lähipalveluympäristö voi suurissa kunnissa olla kaupunginosaa, pienemmissä kunnissa taajama tai kylä. Hyvin toimivat sähköiset palvelut eli verkkopalvelut voivat olla osa lähipalveluiden kokonaisuutta.
- 3. Seudullinen palvelu Ohje: Seudulliset palvelut sijaitsevat etäämmällä. Seudullisella palvelulla tarkoitetaan tässä kyselyssä palvelua, joka on saatavilla seudullisen tai nykyisiä maakuntia tiheimmän palveluverkon taikka esimerkiksi kaupungin aluekeskuksen puitteissa.
- 4. Laajaa väestöpohjaa edellyttävä palvelu Ohje: Laajaa väestöpohjaa edellyttävät palvelut täydentävät lähipalveluja ja seudullisia palveluja. Niillä tarkoitetaan tässä kyselyssä vaativia osaamista tai laitteistoa tai moniammatillista työryhmää edellyttäviä palveluja, jotka ovat saatavilla kaupungin tai maakunnan keskustassa tai tätä harvemman palveluverkon puitteissa.
- 5. Tehtävää tai velvoitetta ei voi sijoittaa mihinkään näistä vaihtoehdoista. Perustelut tarvittaessa vapaaseen vastaustilaan.

12. Mikä on tehtävän sijoittuminen palveluketjussa?

- a) Ennalta ehkäisevä tai ennakkoiva Ohje: Ennaltaehkäisevällä palvelulla tarkoitetaan tässä kyselyssä tehtävää, joka on luonteeltaan vahinkojen ja normaalitytanteista poikkeavien tilanteiden syntymistä ehkäisevää työtä, ja on palveluketjussa varhaisessa vaiheessa. Tähän ryhmään sijoitetaan myös ennakkoivasti kehitettävät tehtävät ja palvelut.
- b) Perustaso Ohje: Perustason palvelulla tarkoitetaan tässä yhteydessä luonteeltaan palveluketjun perustasolla tapahtuvaa ja syntyntä tilannetta ylläpitävää tai perustason korjaavaa työtä. Tehtävä tai palvelu on palveluketjussa keskivaiheilla.
- c) Erikoistunut palvelu Ohje: Erikoistuneella palvelulla tarkoitetaan tässä kyselyssä luonteeltaan vaikeita häiriöitä tai ongelmia korjaavaa tai vaativaa kehitystyötä edellyttävää tai muutoin erityisasiantuntemusta vaativaa palvelua, joka on palveluketjussa loppupäässä tai viimeisjainen, silloin kun muiden tasojen palvelut eivät ole tarpeeksi vaikuttavia.
- d) Muunlainen palvelu, millainen? Ohje: Palvelu ei ole luonteeltaan palveluketjuun sijoittuva palvelu.

13. Muodostaako tehtävä tai palvelu muiden palvelujen kanssa asiakkaan palveluprosessissa tai palvelutuotantoprosessissa ketjun tai kokonaisuuden, johon kuuluu myös olennaisesti siihen liittyviä tai päällekkäisiä valtion tehtäviä tai palveluita?

Ohje: Kysymyksellä on tarkoitus löytää tehtäviä tai palveluja, joiden vastuuta kokonaisuuden hallinnan kannalta mahdollisesti olisi syytä siirtää valtiolta kunnille tai päinvastoin. (Jos vastaat kyllä, kysely siirtyy kysymykseen 13.a., jos vastaat ei, kysely siirtyy kysymykseen 14.)

- Kyllä
 Ei

13.a. Jos vastaus edelliseen kysymykseen on kyllä, mitä valtion tehtäviä tai palveluja kokonaisuuteen kuuluu?

14. Mikä on tehtävän tai palvelun kohderyhmä?– voit täyttää useamman kohdan

- 1) Kaikki Ohje: Palvelu, jota voivat käyttää kaikki palvelun piiriin tulevat ihmiset kansalaisuudesta ja kunnasta riippumatta.
 2) Kuntalaiset Ohje: Palvelu, joka on tarkoitettu ensisijaisesti ao. palveluja järjestävän kunnan asukkaalle, ja jota muiden kuntien asukkaat voivat käyttää sopimus- tai muin järjestelyin.

3) Rajattu kohderyhmä

- 3a) Lapset
 3b) Nuoret
 3c) Vanhukset
 3d) Vammaiset
 3e) Maahanmuuttajat
 3f) Muu, mikä?
 4) Yrittäjät, yritykset ja yhteisöt

15. Mikä on tehtävän tai palvelun haluttu vaikutuskohde/suojeluobjekti? - voit täyttää yhden tai enintään kaksi kohtaa

- Osaaminen
 Kasvatus
 Sivistys
 Terveys ja toimintakyky
 Liikunnallinen elämäntapa
 Työ ja työllistyminen
 Toimeentulo
 Yksilön tai perheen sosiaalinen tuki
 Asuminen
 Liikenne
 Ympäristö ja yhdyskunta
 Turvallisuus
 Elinkeinot ja kilpailukyky
 Oikeusturva
 Demokratia
 Hallinto
 Muu, mikä

16. Voidaanko palvelua tai toimintoa voimassa olevan lainsäädännön mukaan järjestää ja rahoittaa muiden toimijoiden kuin kuntien toimesta ja kustannuksella?

Ohje: Tässä kysymyksessä tarkoitetaan sitä, voidaanko palvelua järjestää esimerkiksi yksityisenä palveluna palvelun käyttäjien kustannuksella ja/tai erilaisten muiden rahoittajien rahoituksella. Kysymyksessä ei tarkoiteta kunnan rahoittamien palvelujen tai toimintojen ulkoistamista eli tuotannon siirtämistä muulle toimijalle.

- Kyllä
 Ei

17. Liittyykö tehtävään lainsäädännössä tai sen nojalla asetettuja veloitteita tai suosituksia?

Ohje: Veloitteella tässä kyselyssä tarkoitetaan laissa tai lainsäädännön nojalla asetuksessa kunnalle säädettyä kuntia velvoittavaa määräystä siitä, miten lakisääteinen tehtävä tulee toteuttaa. Vastaavasti suosituksella tarkoitetaan lain tai asetuksen täydennykseksi annettua suositusta siitä, miten tehtävä tulee toteuttaa.

Mikäli samaan tehtävään liittyy useampia veloitteita tai suosituksia, valitse vastaukseen enintään 4 tärkeintä veloitetta tai suositusta.

(Jos vastaat kyllä, kysely siirtyy kysymyksiin 18-26, jos vastaat ei, kysely siirtyy kysymykseen 27)

- Kyllä
 Ei

18. Mikä on veloitteen tai suosituksen säädös- ja ohjausperusta?

Ohje: Annettaanko ohjaus laissa, asetuksessa, määräyksessä vai suosituksessa?

- Laki
- Asetus
- Määräys
- Suositus

19. Mikä on veloitteen tai suosituksen sisältö?

- a) Henkilöstömäärä määritelty
- b) Palvelujen käyttäjien ryhmäkoiko määritelty
- c) Henkilöstön kelpoisuus määritelty Ohje: Viran kelpoisuusehdot tai viranhaltijan oikeus toimia ao. tehtävässä on määritelty
- d) Henkilöstön koulutus rakenne määritelty Ohje: Yhdessä toiminnallisessa yksikössä tai organisaatiossa toimivan henkilöstön koulutus rakenne määritelty
- e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määritelty
- f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
- g) Asiakasyhteistyövelvoite määritelty
- h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritelty
- i) Tiedon antamisvelvoite määritelty
- j) Muu velvoite, mikä?

19.a. Jos vastasit edellisessä kysymyksessä kohtaan j: muu velvoite, onko kyseessä:

- a. Asiakaspalvelua koskeva velvoite
- b. Hallinnon sisäistä prosessia koskeva velvoite

20. Mistä lähtien velvoite tai suositus on liitetty tehtävään tai palveluun?

- 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

21. Onko kysymyksessä vanha vai uusi velvoite tai suositus?

(Jos vastaat kysymykseen vanha, kysely siirtyy kysymykseen 23, jos vastaat uusi, kysely siirtyy kysymykseen 22)

- a. Vanha
- b. Uusi

22. Jos kysymyksessä on uusi velvoite tai suositus, minä vuonna se on tullut kuntia koskien voimaan?

- a. vuonna 2012
- b. vuonna 2013
- c. vuonna 2014
- d. vuonna 2015
- e. vuonna 2016
- f. vuonna 2017

23. Merkitseekö veloitteen tai suosituksen sisältyminen lainsäädäntöön sitä, että

- a. Menettelytavat pysyvät ennallaan
- b. Veloitteet lisääntyvät tai ohjaus laajentuu
- c. Veloitteet vähentyvät
- d. Menettelytavat helpottuvat

24. Minä vuosina velvoitetta tai suositusta on laajennettu tai supistettu?

- vuonna 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

25. Onko lakia, asetusta tai suositusta, johon tämä velvoite sisältyy, muutettu siten, että siitä on kokonaan poistettu kunnille asetettuja velvoitteita?

Ei

Kyllä. Mitkä velvoitteet on poistettu?

26. Liittyykö tehtävään vielä muita velvoitteita tai suosituksia?

(Jos vastasit kyllä, kysely siirtyy kysymykseen 18.1, jos vastasit ei, kysely siirtyy kysymykseen 27)

- Kyllä
- Ei

18.1. Mikä on velvoitteen tai suosituksen säädös- ja ohjausperusta?

Ohje: Annettaanko ohjaus laissa, asetuksessa, määräyksessä vai suosituksessa?

- Laki
- Asetus
- Määräys
- Suositus

19.1. Mikä on velvoitteen tai suosituksen sisältö?

- a) Henkilöstömäärä määritelty
- b) Palvelujen käyttäjien ryhmäkoko määritelty
- c) Henkilöstön kelpoisuus määritelty Ohje: Viran kelpoisuusehdot tai viranhaltijan oikeus toimia ao. tehtävässä on määritelty
- d) Henkilöstön koulutus rakenne määritelty Ohje: Yhdessä toiminnallisessa yksikössä tai organisaatiossa toimivan henkilöstön koulutus rakenne määritelty
- e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määritelty
- f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
- g) Asiakasyhteistyövelvoite määritelty
- h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritelty
- i) Tiedon antamisvelvoite määritelty
- j) Muu velvoite, mikä?

19.a.1 Jos vastasit edellisessä kysymyksessä kohtaan j: muu velvoite, onko kyseessä:

- a. Asiakaspalvelua koskeva velvoite
- b. Hallinnon sisäistä prosessia koskeva velvoite

20.1 Mistä lähtien velvoite tai suositus on liitetty tehtävään tai palveluun?

- 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005

- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

21.1. Onko kysymyksessä vanha vai uusi velvoite tai suositus?

(Jos vastaat kysymykseen vanha, kysely siirtyy kysymykseen 23.1., jos vastaat uusi, kysely siirtyy kysymykseen 22.1.)

- a. Vanha
- b. Uusi

22.1. Jos kysymyksessä on uusi velvoite tai suositus, minä vuonna se on tullut kuntia koskien voimaan?

- a. vuonna 2012
- b. vuonna 2013
- c. vuonna 2014
- d. vuonna 2015
- e. vuonna 2016
- f. vuonna 2017

23.1. Merkitseekö velvoitteen tai suosituksen sisältyminen lainsäädäntöön sitä, että

- a. Menettelytavat pysyvät ennallaan
- b. Velvoitteet lisääntyvät tai ohjaus laajentuu
- c. Velvoitteet vähentyvät
- d. Menettelytavat helpottuvat

24.1. Minä vuosina velvoitetta tai suositusta on laajennettu tai supistettu?

- vuonna 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

25.1. Onko lakia, asetusta tai suositusta, johon tämä velvoite sisältyy, muutettu siten, että siitä on kokonaan poistettu kunnille asetettuja velvoitteita?

- Ei
- Kyllä. Mitkä velvoitteet on poistettu?

26.1. Liittyykö tehtävään vielä muita velvoitteita tai suosituksia?

(Jos vastaat kysymykseen kyllä, kysely siirtyy kysymykseen 18.2., jos vastaat ei, kysely siirtyy kysymykseen 27)

- Kyllä
- Ei

18.2. Mikä on velvoitteen tai suosituksen säädös- ja ohjausperusta?

Ohje: Annetaanko ohjaus laissa, asetuksessa, määräyksessä vai suosituksessa?

- Laki
- Asetus
- Määräys
- Suositus

19.2. Mikä on velvoitteen tai suosituksen sisältö?

- a) Henkilöstömäärä määritelty
- b) Palvelujen käyttäjien ryhmäkoko määritelty
- c) Henkilöstön kelpoisuus määritelty Ohje: Viran kelpoisuusehdot tai viranhaltijan oikeus toimia ao. tehtävässä on määritelty
- d) Henkilöstön koulutus rakenne määritelty Ohje: Yhdessä toiminnallisessa yksikössä tai organisaatiossa toimivan henkilöstön koulutus rakenne määritelty
- e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määritelty
- f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
- g) Asiakasyhteistyövelvoite määritelty
- h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritelty
- i) Tiedon antamisvelvoite määritelty
- j) Muu velvoite, mikä?

19.a.2 Jos vastasit edellisessä kysymyksessä kohtaan j: muu velvoite, onko kyseessä:

- a. Asiakaspalvelua koskeva velvoite
- b. Hallinnon sisäistä prosessia koskeva velvoite

20.2. Mistä lähtien velvoite tai suositus on liitetty tehtävään tai palveluun?

- 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

21.2. Onko kysymyksessä vanha vai uusi velvoite tai suositus?

(Jos vastaat kysymykseen vanha, kysely siirtyy kysymykseen 23.2., jos vastaat uusi, kysely siirtyy kysymykseen 22.2.)

- a. Vanha
- b. Uusi

22.2. Jos kysymyksessä on uusi velvoite tai suositus, minä vuonna se on tullut kuntia koskien voimaan?

- a. vuonna 2012
- b. vuonna 2013
- c. vuonna 2014
- d. vuonna 2015
- e. vuonna 2016
- f. vuonna 2017

23.2. Merkitseekö veloitteen tai suosituksen sisältyminen lasinsäädäntöön sitä, että

- a. Menettelytavat pysyvät ennallaan
- b. Veloitteet lisääntyvät tai ohjaus laajentuu
- c. Veloitteet vähentyvät
- d. Menettelytavat helpottuvat

24.2. Minä vuosina veloitetta tai suositusta on laajennettu tai supistettu?

- vuonna 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010

- 2011-2015
- 2015-

25.2. Onko lakia, asetusta tai suositusta, johon tämä velvoite sisältyy, muutettu siten, että siitä on kokonaan poistettu kunnille asetettuja velvoitteita?

- Ei
- Kyllä. Mitkä velvoitteet on poistettu?

26.2. Liittyykö tehtävään vielä muita velvoitteita tai suosituksia?

(Jos vastaat kysymykseen kyllä, kysely siirtyy kysymykseen 18.3., jos vastaat ei, kysely siirtyy kysymykseen 27)

- Kyllä
- Ei

18.3. Mikä on velvoitteen tai suosituksen säädös- ja ohjausperusta?

Ohje: Annettaanko ohjaus laissa, asetuksessa, määräyksessä vai suosituksessa?

- Laki
- Asetus
- Määräys
- Suositus

19.3. Mikä on velvoitteen tai suosituksen sisältö?

- a) Henkilöstömäärä määritelty
- b) Palvelujen käyttäjien ryhmäkoko määritelty
- c) Henkilöstön kelpoisuus määritelty Ohje: Viran kelpoisuusehdot tai viranhaltijan oikeus toimia ao. tehtävässä on määritelty
- d) Henkilöstön koulutusrakenne määritelty Ohje: Yhdessä toiminnallisessa yksikössä tai organisaatiossa toimivan henkilöstön koulutusrakenne määritelty
- e) Palvelun saatavuus määräajassa tai muilla kriteereillä määritelty
- f) Velvoite toimintoa koskevan suunnitelman tekemiseen määritelty
- g) Asiakasysteistyövelvoite määritelty
- h) Viranomaisyhteistyövelvoite määritelty
- i) Tiedon antamisvelvoite määritelty
- j) Muu velvoite, mikä?

19.a.3 Jos vastasit edellisessä kysymyksessä kohtaan j: muu velvoite, onko kyseessä:

- a. Asiakaspalvelua koskeva velvoite
- b. Hallinnon sisäistä prosessia koskeva velvoite

20.3. Mistä lähtien velvoite tai suositus on liitetty tehtävään tai palveluun?

- 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

21.3. Onko kysymyksessä vanha vai uusi velvoite tai suositus?

(Jos vastaat kysymykseen vanha, kysely siirtyy kysymykseen 23.3., jos vastaat uusi, kysely siirtyy kysymykseen 22.3.)

- a. Vanha
- b. Uusi

22.3. Jos kysymyksessä on uusi velvoite tai suositus, minä vuonna se on tullut kuntia koskien voimaan?

- a. vuonna 2012
- b. vuonna 2013
- c. vuonna 2014
- d. vuonna 2015
- e. vuonna 2016
- f. vuonna 2017

23.3. Merkitseekö velvoitteen tai suosituksen sisältyminen lasinsäädäntöön sitä, että

- a. Menettelytavat pysyvät ennallaan
- b. Velvoitteet lisääntyvät tai ohjaus laajentuu
- c. Velvoitteet vähentyvät
- d. Menettelytavat helpottuvat

24.3. Minä vuosina velvoitetta tai suositusta on laajennettu tai supistettu?

- vuonna 1970 tai aikaisemmin
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991-1995
- 1996-2000
- 2001-2005
- 2006-2010
- 2011-2015
- 2015-

25.3. Onko lakia, asetusta tai suositusta, johon tämä velvoite sisältyy, muutettu siten, että siitä on kokonaan poistettu kunnille asetettuja velvoitteita?

- Ei
- Kyllä. Mitkä velvoitteet on poistettu? _____

27. Olisiko syytä selvittää valtion ja kuntien työnjaon muuttamista tämän tehtävän osalta?

- Kyllä. Millä tavoin? _____
- Ei

28. Olisiko syytä selvittää kansalaisten oman vastuun lisäämistä tai vähentämistä tämän palvelun tai toiminnon osalta?

- Kyllä. Millä tavoin? _____
- Ei

Suomen Kuntaliiton vastattavat kysymykset

29. Mitkä ovat tehtäväluokasta kunnille ja kuntayhtymille aiheutuvat käyttökustannukset?

(Suomen Kuntaliitto vastaa tähän kysymykseen)

Ohje: Käyttökustannukset sisältävät toimintamenot+ poistot+ vyörytykset. Kustannukset jaotellaan kuntien talous- ja toimintamenojen mukaisella tehtäväluokituksella.

- vuonna 2013 _____
- vuonna 2014 _____

Keskeytä

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Snellmaninkatu 1 A

PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin 0295 160 01

Telefaksi 09 160 33123

www.vm.fi

ISSN 1459-3394 (nid.)

ISBN 978-952-251-707-4 (nid.)

ISSN 1797-9714 (pdf)

ISBN 978-952-251-708-1 (pdf)

Syyskuu 2015